

ΜΑΘΗΜΑ : Βιοκλιματικός Σχεδιασμός αστικών υπαιθρίων χώρων

ΘΕΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Ανασχεδιασμός μικρής κλίμακας δημόσιου υπαιθρίου χώρου της πόλης με έμφαση στα περιβαλλοντικά - βιοκλιματικά χαρακτηριστικά του

ΣΤΟΧΟΣ

Το θέμα σχεδιαστικής εφαρμογής του μαθήματος, έχει στόχο την εξοικείωση με τις μεθόδους παρέμβασης σε μικρής κλίμακας δημόσιους υπαιθρίους χώρους της πόλης, με έμφαση στην αποκατάσταση και ανάδειξη των κύριων περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών τους.

Μέσα από το θέμα σχεδιαστικής εφαρμογής, θα επιδιωχθεί στο βαθμό που είναι δυνατό, η κατανόηση και έκφραση ενός σχεδιασμού που θα διασφαλίσει την ανάδειξη των ιδιαίτερων βιοκλιματικών χαρακτηριστικών του δημόσιου υπαιθρίου χώρου. Σημασία έχει η ανάδειξη και αποκατάσταση των σχέσεων ανάμεσα στο χρήστη και το χώρο, με την προβολή των στοιχείων που συμβάλουν στη συγκρότηση του «τοπίου της πόλης» και τη διασφάλιση μιας, υψηλού επιπέδου, προσφερόμενης περιβαλλοντικής ποιότητας.

Πεδίο αναφοράς θα αποτελέσει ένας μικρής κλίμακας υπαίθριος δημόσιος χώρος, αρθρωμένος στον αστικό ιστό, που θα επιλεγεί ξεχωριστά από την κάθε ομάδα εργασίας, των καταρτιζόμενων.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Ο τόπος σχεδιαστικής παρέμβασης θα πρέπει να είναι ένας μικρής κλίμακας δημόσιος υπαίθριος χώρος που θα επιλεγεί ελεύθερα από τις ομάδες των καταρτιζόμενων και θα πρέπει να βρίσκεται στην πόλη που ζουν, ώστε να έχουν άμεση φυσική πρόσβαση σε αυτόν.

Χώροι που μπορεί να επιλεγούν ενδεικτικά είναι :

αστική πλατεία, μικρό πάρκο, υπάρχον ή προτεινόμενος (από τις ομάδες) πεζόδρομος, πλάτωμα ή αστική νησίδα, ένα αδιαμόρφωτο αστικό κενό στον ιστό της πόλης.

Βασικά κριτήρια επιλογής του δημόσιου χώρου (πεδίο αναφοράς) είναι να χαρακτηρίζεται από προβλήματα υποβάθμισης, έλλειψη περιβαλλοντικής ποιότητας και λειτουργικά προβλήματα, ενώ παράλληλα κρίνεται απαραίτητος ο ολοκληρωμένος ανασχεδιασμός του, με έμφαση στην περιβαλλοντική του αποκατάσταση (βιοκλιματικό σχεδιασμό).

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι ομάδες προτείνεται να είναι των 3-5 ατόμων με διεπιστημονική συγκρότηση και ενσωμάτωση σε αυτή, ενός τουλάχιστον μέλους που να έχει δυνατότητα χρήσης σχεδιαστικών προγραμμάτων σε υπολογιστή (Autocad).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ - ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ (Αναλυτικά)

Τα στάδια της σχεδιαστικής άσκησης είναι τα παρακάτω :

1. Αναγνώριση των λειτουργικών και μορφολογικών χαρακτηριστικών

Πριν από την οποιαδήποτε περιβαλλοντική παρέμβαση σε ένα χώρο της πόλης, για να μπορέσει να έχει αυτή την αναμενόμενη ανταπόκριση, θα πρέπει να αναγνωριστεί και να αξιολογηθεί μεθοδικά και με προσοχή ο ρόλος του στο ευρύτερο αστικό περιβάλλον του, αλλά και οι επιδράσεις που υφίσταται από αυτό.

Δηλαδή να καταγραφούν και να αξιολογηθούν :

- Οι όμορες χρήσεις. Αναγνώριση, καταγραφή και αξιολόγηση των επιπτώσεων από τις χρήσεις αυτές στην καθημερινή λειτουργία του χώρου.
- οι δραστηριότητες που φιλοξενεί σήμερα ο επιλεγμένος δημόσιος χώρος, καθώς και περιγραφή των προτεινόμενων από τις ομάδες μελέτης αλλαγών σε αυτές. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το είδος και η ποιότητα των επιμέρους δραστηριοτήτων που θα φιλοξενήσει ο χώρος, η ηλικία, οι συνήθειες και οι απαιτήσεις των υφιστάμενων, αλλά και των προτεινόμενων εν δυνάμει χρηστών, θα παίξουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο σε μια σειρά κρίσιμων επιλογών σε σχέση με το βιοκλιματικό σχεδιασμό. Θα πρέπει συνεπώς σε αυτή τη φάση να καταγραφούν τα παραπάνω και να γίνουν τα πρώτα σκίτσα και σχέδια, που θα καταρτίσουν οι ομάδες ανάλογα με το χαρακτήρα της περιοχής που επέλεξαν και σε σχέση με τις ζητούμενες ποιότητες των υφιστάμενων και προσφερόμενων δραστηριοτήτων που μπορεί να σχετίζονται με διαφορετικές προσεγγίσεις.

Πιο αναλυτικά, η καταγραφή - αναγνώριση των υφιστάμενων χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης, θα πρέπει να απαντήσει στα εξής :

α. Ποιοι είναι οι σημερινοί χρήστες του χώρου. Εκτίμηση της τοπικής ή κάποιας ευρύτερης περιοχής εμβέλειας του χώρου. Ηλικιακά χαρακτηριστικά των χρηστών, συνήθειες, απαιτήσεις (πχ. χρήση του χώρου από παρέες εφήβων, γονείς με παιδιά, παππούδες με εγγόνια κλπ) Ποιες είναι οι προθέσεις της ομάδας μελετητών σε σχέση με τα παραπάνω χαρακτηριστικά των επισκεπτών / χρηστών του χώρου(διατήρηση, αλλαγή, διατήρηση των χαρακτηριστικών με αύξηση της εμβέλειας κλπ)

β. προσεκτική καταγραφή των δραστηριοτήτων (υφιστάμενων και προτεινόμενων), δηλαδή: ειδικές υπάρχουσες ή προτεινόμενες, σωματικές δραστηριότητες που αφορούν στο ελεύθερο βάδισμα, περίπατο, κάθισμα/ συζήτηση με διάρκεια, σύντομη αναμονή(σε καθιστικά ή όρθιοι) , γωνίες για διάβασμα, άθληση και τύπος άθλησης, είδος παιχνιδιών (δηλαδή αν αφορούν σε παιδιά, εφήβους ή ενήλικες και το είδος της φυσικής έντασης που απαιτεί αυτή η δραστηριότητα, δηλ. σε παιχνίδια σωματικών ικανοτήτων και

δοκιμασιών ή με ήπιο και χαλαρό χαρακτήρα όπως υπαίθριο σκάκι κλπ) χωροθέτηση τους με σκίτσα και σχέδια που αποτυπώνουν την υπάρχουσα κατάσταση αλλά και τις πρώτες προτάσεις - σχόλια

γ. Πιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό που αναζητά ο χρήστης, στους επιμέρους χώρους που προτείνει ο σχεδιασμός (χαλάρωση και ηρεμία ? ψυχαγωγία? επαφή με τη φύση στον αστικό χώρο? κλπ) Πως αυτό αποτυπώνεται στις προτάσεις σχεδιασμού ?

Αναγνώριση του σημερινού χαρακτήρα ανάλογων συνθηκών αν υπάρχουν στον επιλεγμένο δημόσιο χώρο και στη συνέχεια συγκρότηση περιοχών - ζωνών όπου θα προτείνονται οι νέες δραστηριότητες

2. αναγνώριση καταγραφή και συσχετισμός μορφολογικών, κατασκευαστικών και μικροκλιματικών χαρακτηριστικών του υπό μελέτη δημόσιου χώρου

Συλλογή στοιχείων και αξιολόγηση με χρήση απλοποιημένων μοντέλων των συνθηκών θερμικής άνεσης (υφιστάμενης και μετά την προτεινόμενη παρέμβαση), με αξιοποίηση των διαθέσιμων (από τοπικούς μετεωρολογικούς σταθμούς) κλιματικών στοιχείων, μορφολογικών χαρακτηριστικών και κατασκευαστικών λεπτομερειών του υπαίθριου χώρου.

Δηλαδή να καταγραφούν :

- Τα διαθέσιμα κλιματικά ή μικροκλιματικά - εάν είναι διαθέσιμα - δεδομένα της περιοχής μελέτης (θερμοκρασία και υγρασία αέρα, ταχύτητα και διεύθυνση ανέμου, ηλιακή ακτινοβολία, βροχόπτωση, κλπ)
- Μορφολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής (θέση και γεωμετρικά χαρακτηριστικά παρακείμενων κτισμάτων ή άλλων κατασκευαστικών ή διακοσμητικών στοιχείων, κλπ)
- Κατασκευαστικές λεπτομέρειες (υλικά δαπεδόστρωσης και παρακείμενων κτισμάτων, αστικός εξοπλισμός, βλάστηση εντός και στην περιβάλλουσα περιοχή του υπαίθριου χώρου, κλπ)

Πιο αναλυτικά, η καταγραφή - αναγνώριση των υφιστάμενων χαρακτηριστικών της περιοχής μελέτης, θα πρέπει να απαντήσει στα εξής :

- αξιολόγηση της ταχύτητας ανέμου στην περιοχή και της αλλαγής διεύθυνσης ανά εποχή (δηλαδή περίοδο στην οποία ζητείται προστασία από το ψύχος και περίοδοι στην οποία ζητούμενες είναι οι συνθήκες δροσισμού).
- αξιολόγηση της περιβαλλοντικής συμπεριφοράς - χαρακτηριστικά θερμικού φορτίου από ακτινοβολία κλπ σαν αποτέλεσμα χρήσης διαφορετικών υλικών στο σχεδιασμό του χώρου, αλλά και της έκτασης (ποσοτική εκτίμηση) στην οποία χρησιμοποιούνται.
- αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που οφείλονται στα χαρακτηριστικά της περιβάλλουσας αστικής μορφολογίας, δηλαδή στην επίδραση των όμορων κτιριακών κατασκευών και τις επιμέρους τομές των οδών, σε σχέση με την ηλιακή γεωμετρία και τον άνεμο, την ύπαρξη φυτεύσεων ή την απουσία τους.
- αξιολόγηση της θερμικής άνεσης σαν αποτέλεσμα των κλιματικών συνθηκών, των μορφολογικών και κατασκευαστικών χαρακτηριστικών της περιοχής.
- αξιολόγηση του ακουστικού τοπίου και συσχετισμό του με την πιθανή ένταση της περιβάλλουσας κυκλοφορίας οχημάτων σε διαφορετικές ώρες της ημέρας. Καταγραφή των

πηγών θορύβου, αποτελούμενη από τα χαρακτηριστικά τους και την υποκειμενική ποιότητα του αποτελέσματος στο χώρο.

- αξιολόγηση των συνθηκών οπτικής άνεσης (ποιότητα διάχυσης του φυσικού φωτός ιδίως σε προτάσεις που περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως διάβασμα σε υπαίθριο χώρο κλπ), ως αποτέλεσμα της χρήσης διαφορετικών υλικών και χρωματισμών, αλλά και της ύπαρξης ή απουσίας κατάλληλων φυτεύσεων.

Όλα τα παραπάνω πρέπει να αποτελέσουν βάση συσχετισμού και προβληματισμών σε σχέση με ό,τι διερευνήθηκε στην προηγούμενη φάση της άσκησης. Δηλαδή να αξιοποιηθούν σε σχέση με τα χαρακτηριστικά των χρηστών και των δραστηριοτήτων που φιλοξενούνται στον υπό μελέτη χώρο, αλλά και τις προτεινόμενες σχεδιαστικές επιλύσεις από την ομάδα μελέτης.

3. Ολοκλήρωση της σχεδιαστικής πρότασης και δημιουργία ενός χάρτη/υπόβαθρου συνολικής αποτύπωσης των υφιστάμενων μικροκλιματικών συνθηκών και των προτάσεων του βιοκλιματικού σχεδιασμού

Τεύχος A4, έκτασης 10 σελίδων που θα περιγράφει την υφιστάμενη κατάσταση και την πρόταση, καθώς και τεκμηρίωση των αρχών βιοκλιματικού σχεδιασμού και των τεχνικών που χρησιμοποιήθηκαν.

Εντός του κειμένου μπορεί να περιλαμβάνονται επεξηγηματικά σκαριφήματα, εικόνες, σχέδια, διαγράμματα υπολογισμών, πίνακες, κλπ

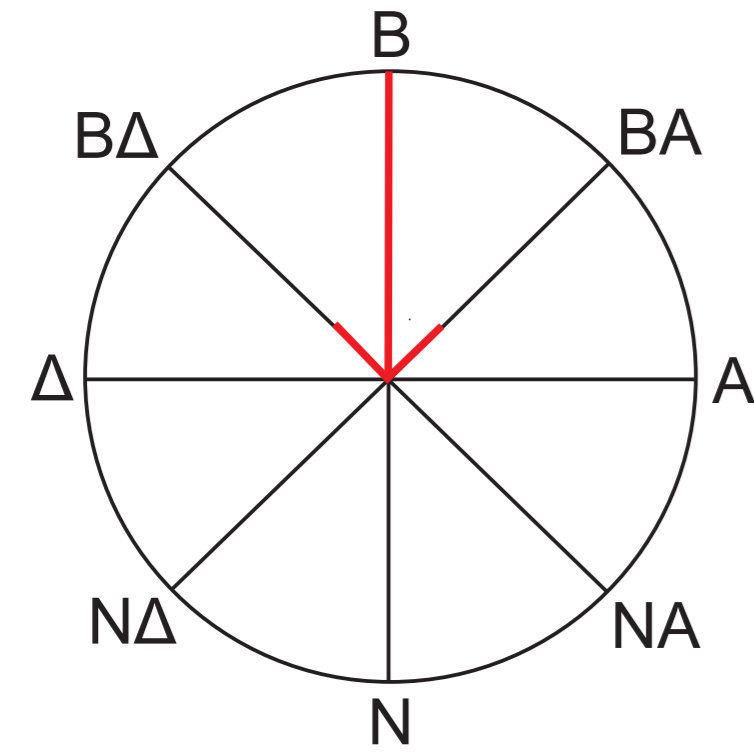
Σχέδια πρότασης :

- Σχέδιο γενικής διάταξης(με τη σημερινή μορφή) του υπό μελέτη δημόσιου χώρου μαζί με την άμεση περιβάλλουσα περιοχή και στοιχεία επίδρασης των **υφιστάμενων** μικροκλιματικών συνθηκών (ηλιασμός, κίνηση του ανέμου, περιοχές θορύβου) κλ 1:500
- σχέδια κάτοψης του χώρου με τις σχεδιαστικές προτάσεις και τις βιοκλιματικές παρεμβάσεις κλ 1:200 - 1:100 ανάλογα με τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά (διαστάσεις) του χώρου. Στο σχέδιο θα πρέπει να φαίνονται οι προτεινόμενες φυτεύσεις και σε ξεχωριστό υπόμνημα, το είδος τους.
- σχέδια χαρακτηριστικών τομών 1:100
- χαρακτηριστικές λεπτομέρειες , σκίτσα, προοπτικά σε ελεύθερη κλίμακα

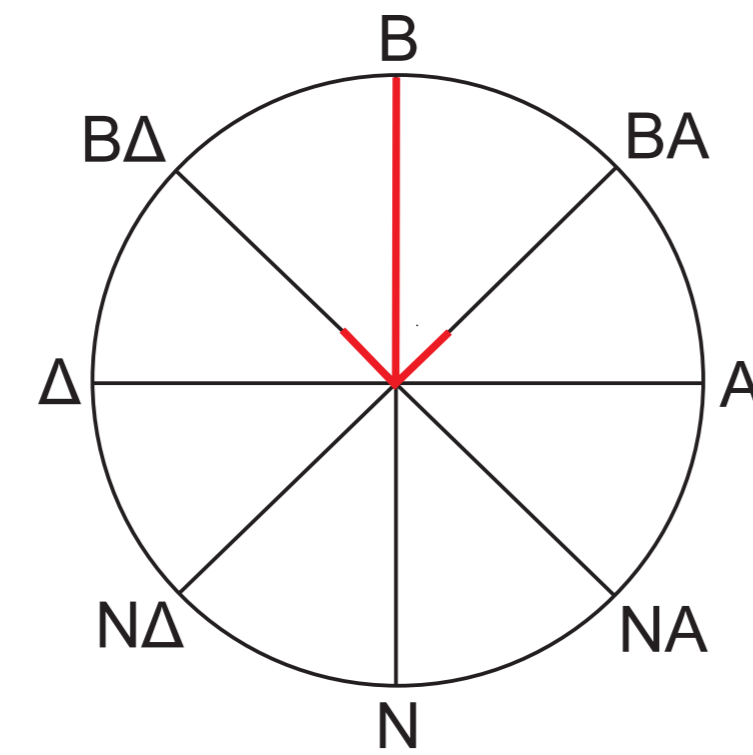
Όλα τα παραπάνω θα παραδοθούν και σε ψηφιακή μορφή (αρχεία JPG , PDF).

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΕΜΟΥ ΑΘΗΝΑ

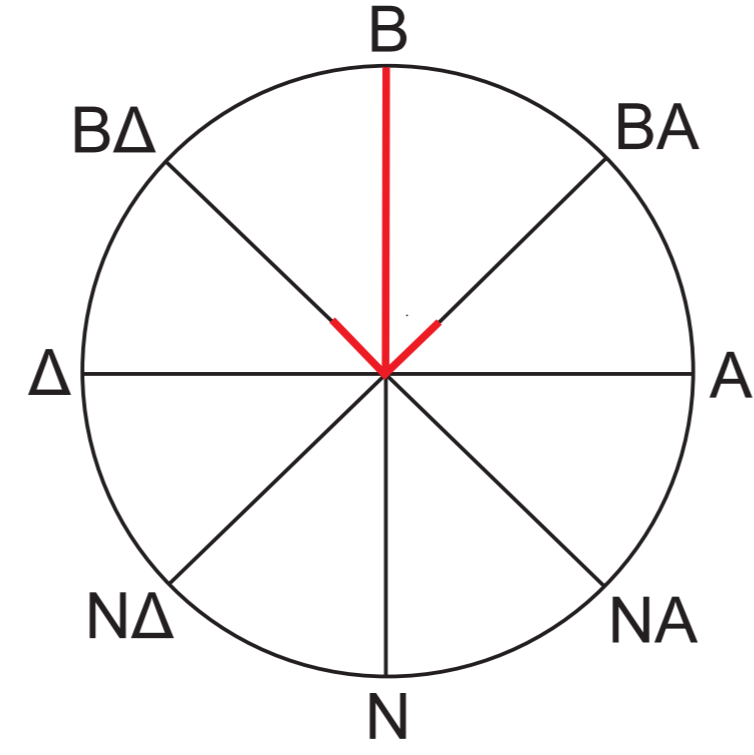
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

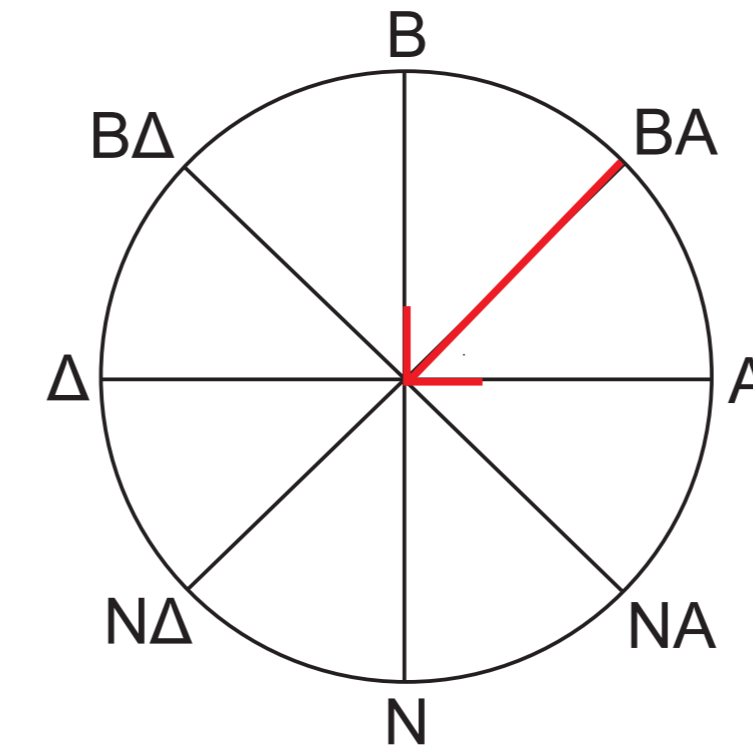
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

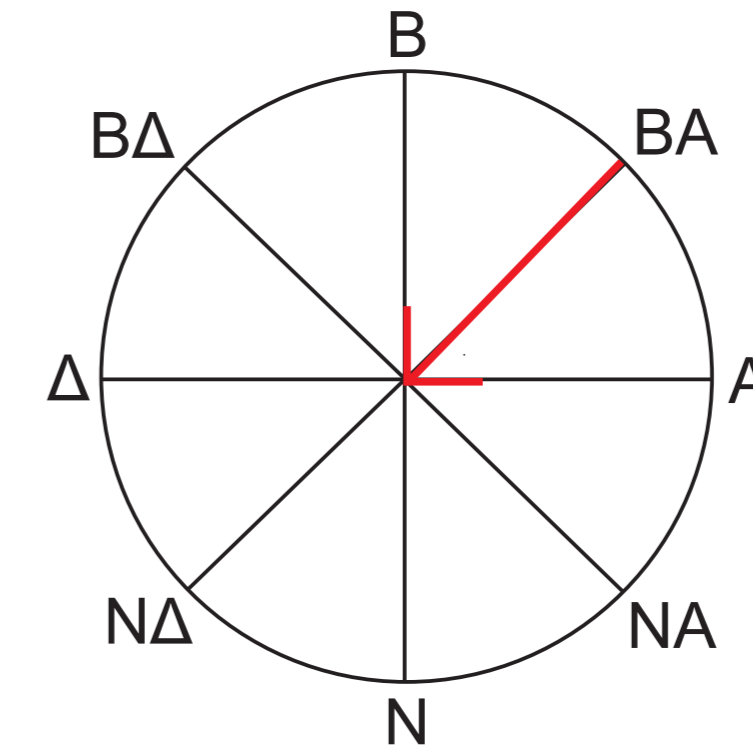
ΜΑΡΤΙΟΣ

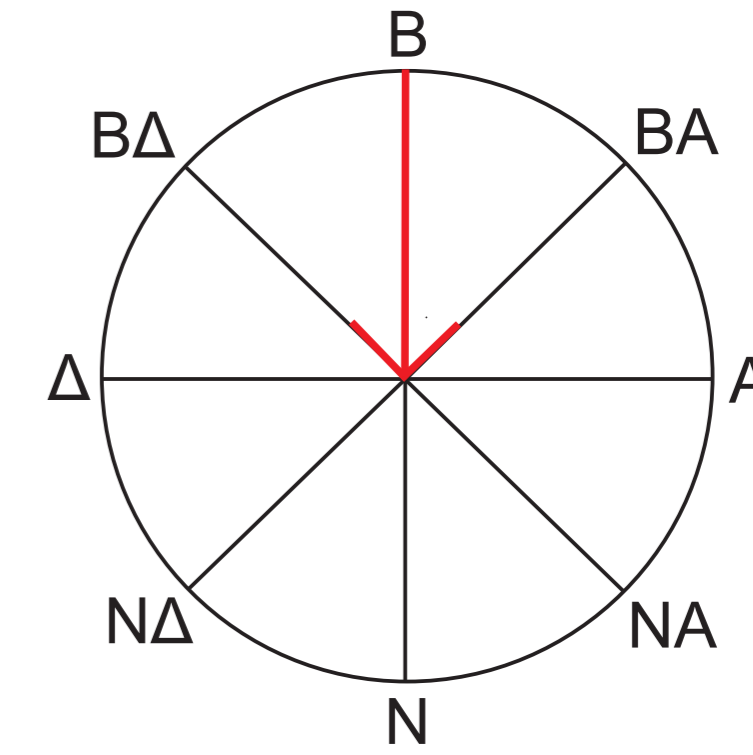
ΑΠΡΙΛΙΟΣ

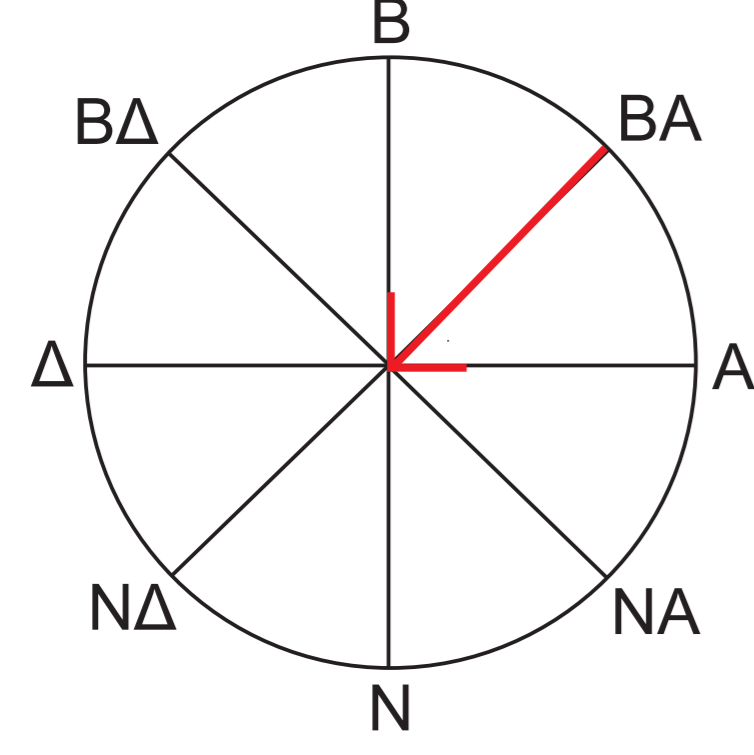
ΜΑΙΟΣ

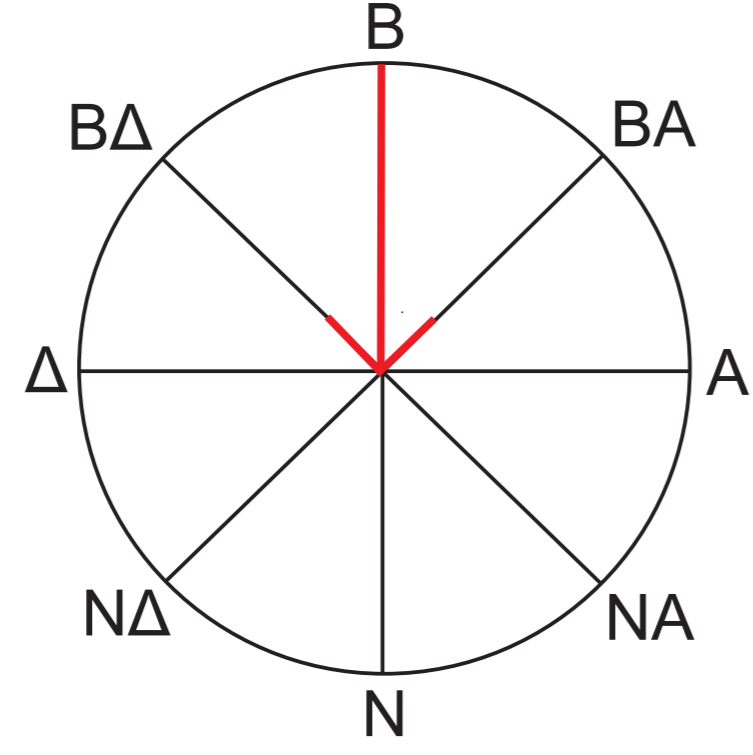
ΙΟΥΝΙΟΣ

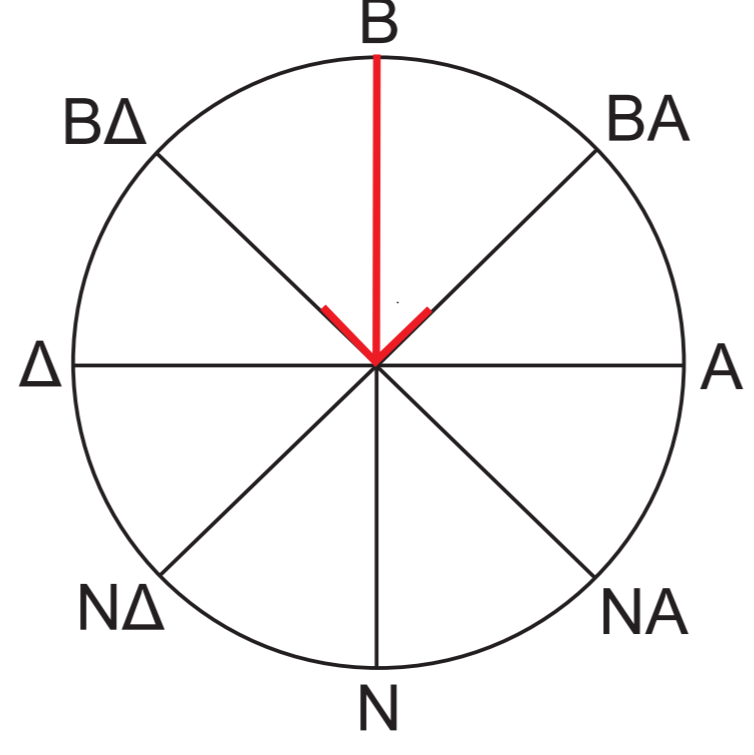
ΙΟΥΛΙΟΣ

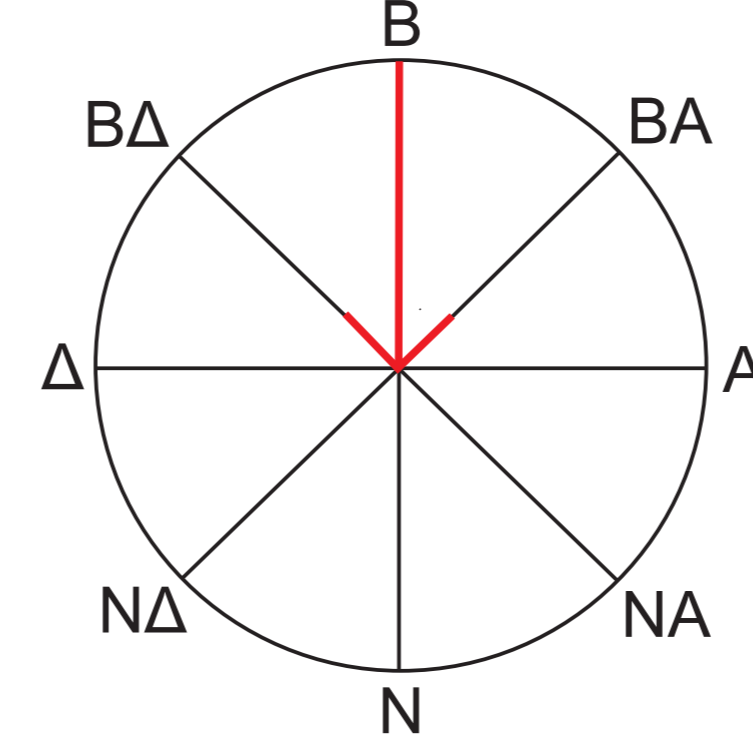
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

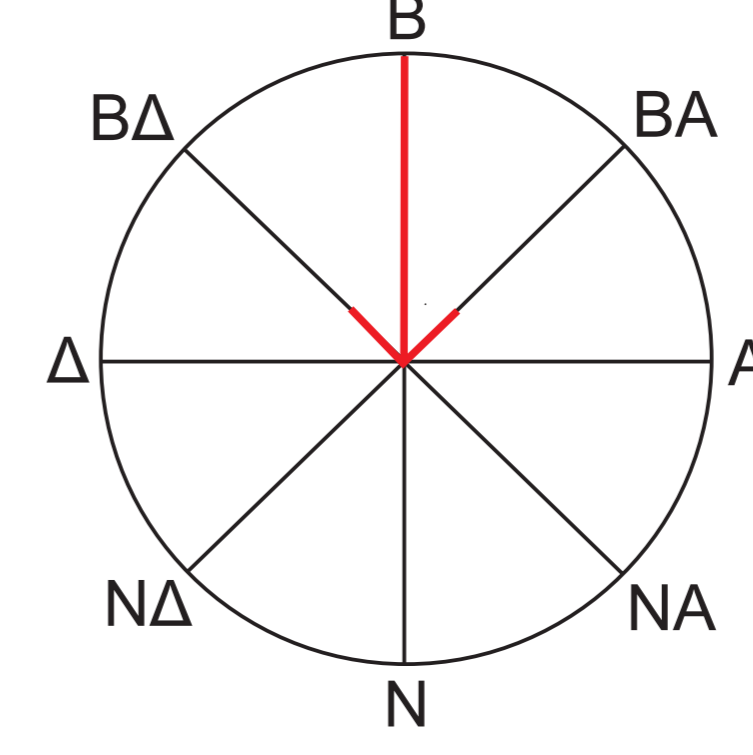
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

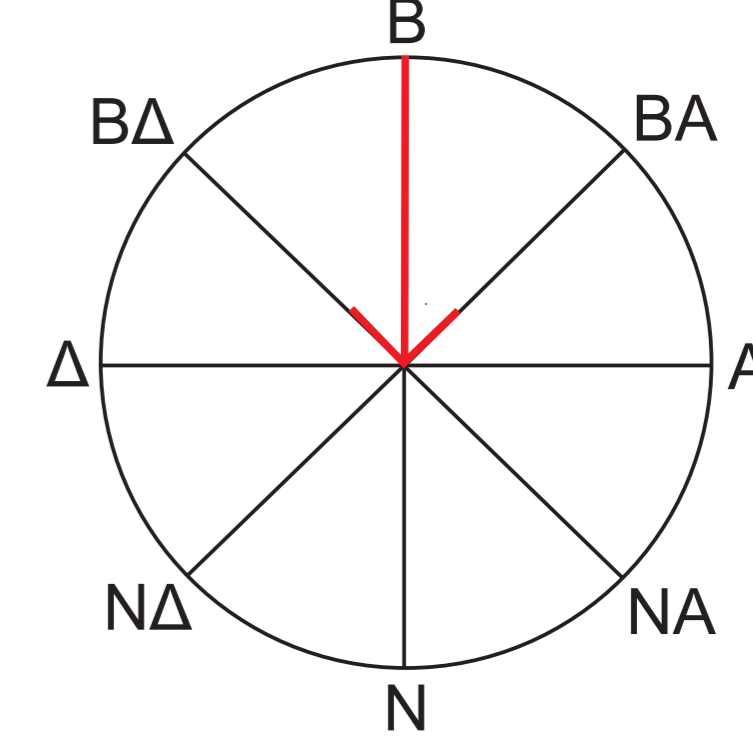
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

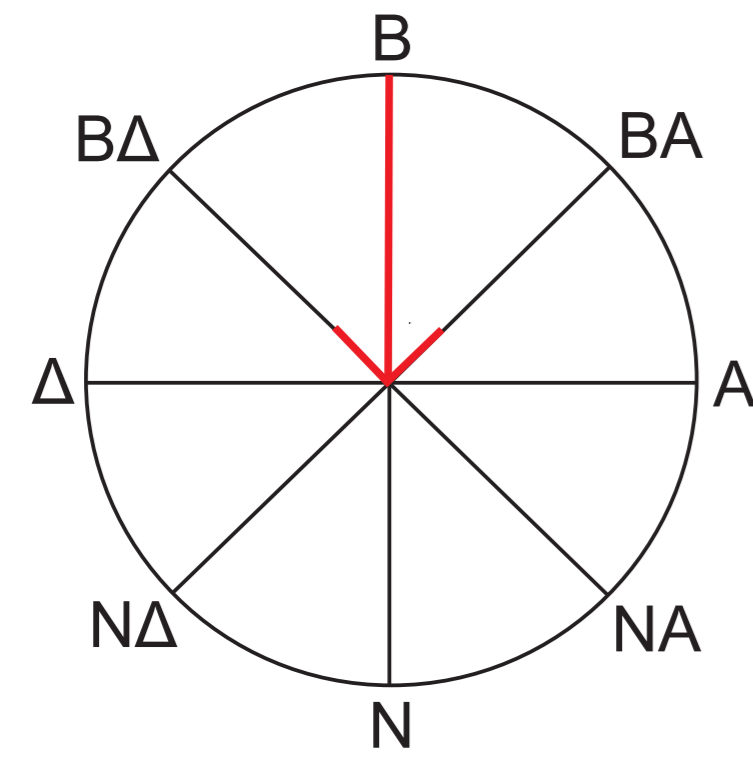

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

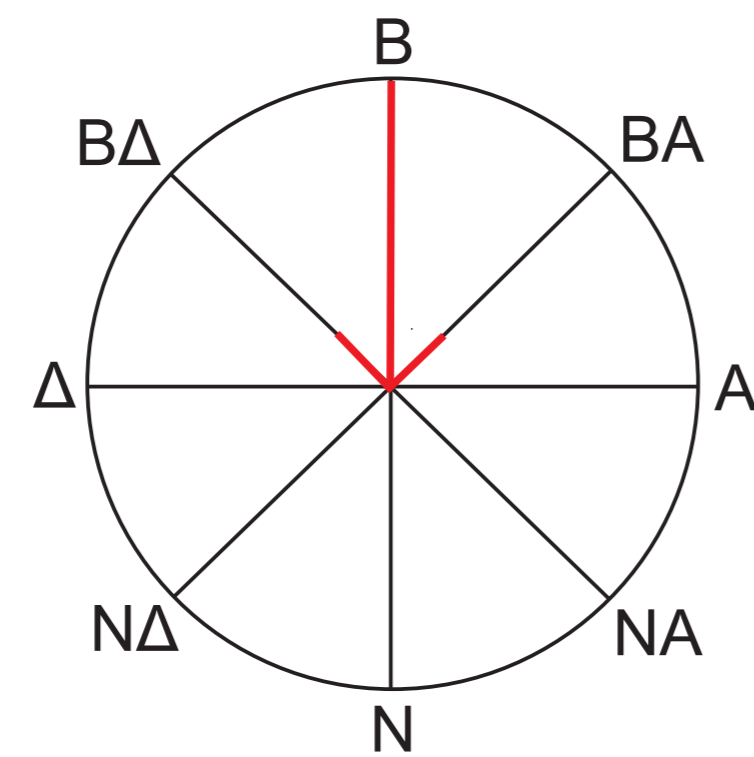

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΕΜΟΥ ΒΟΛΟΣ

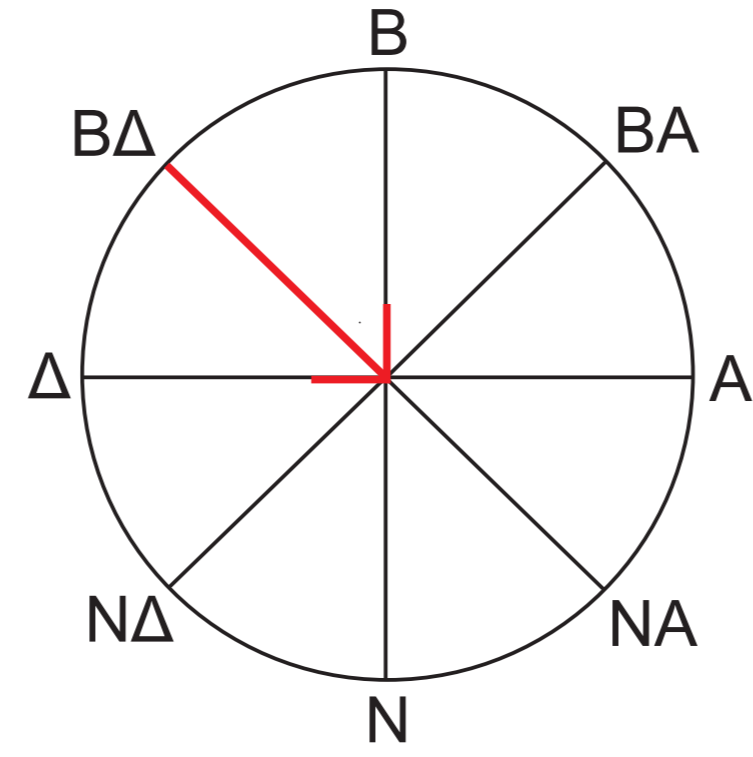
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

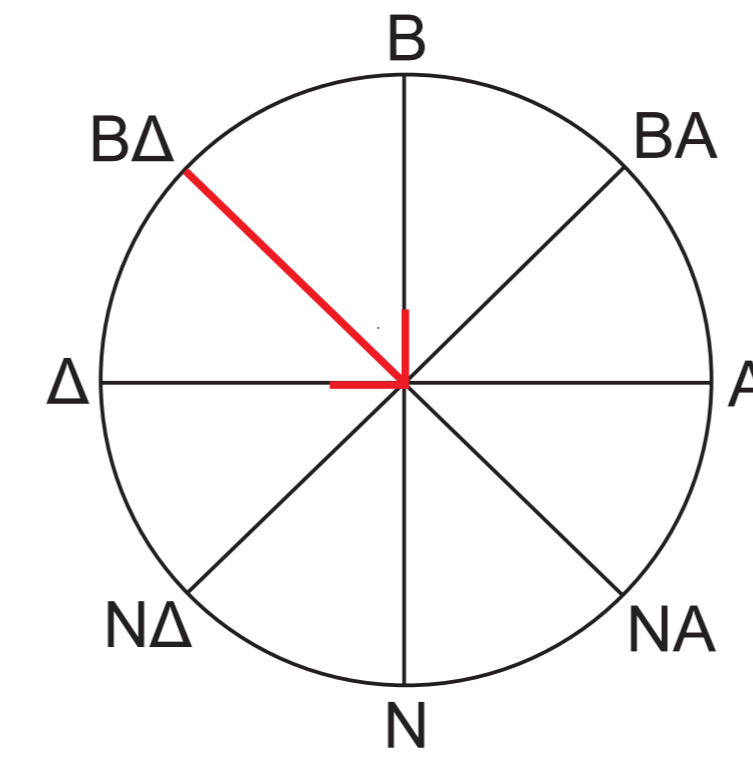
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

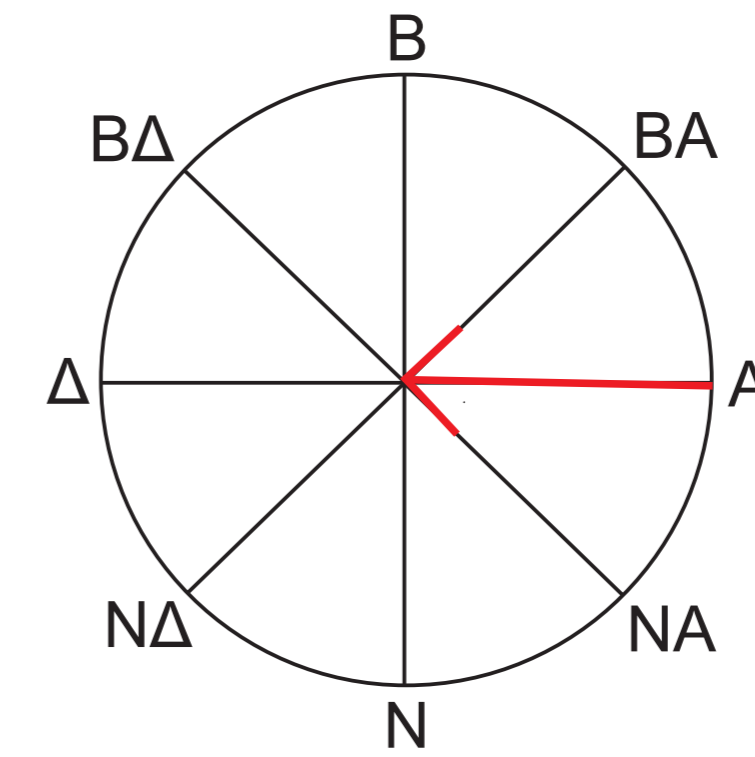
ΜΑΡΤΙΟΣ

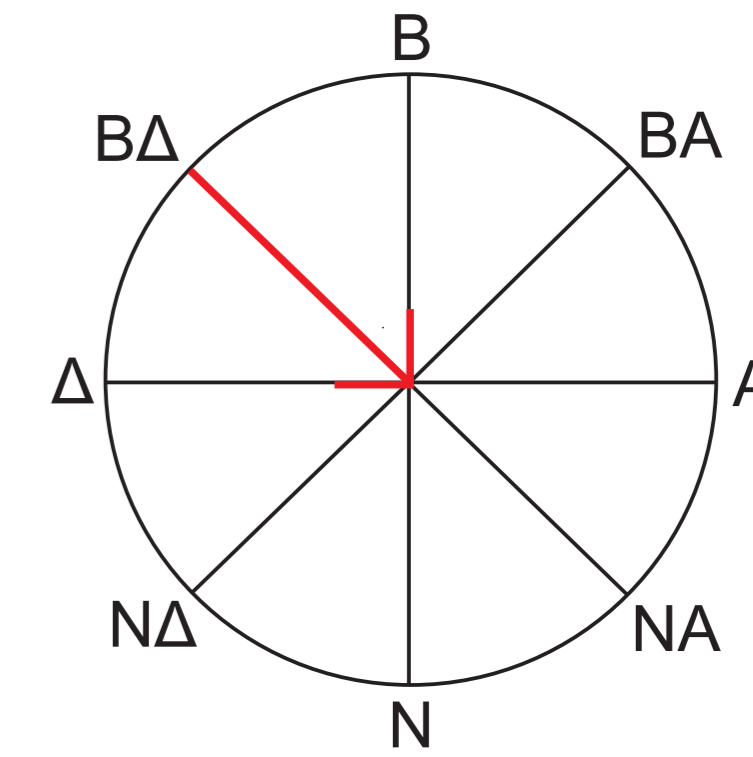
ΑΠΡΙΛΙΟΣ

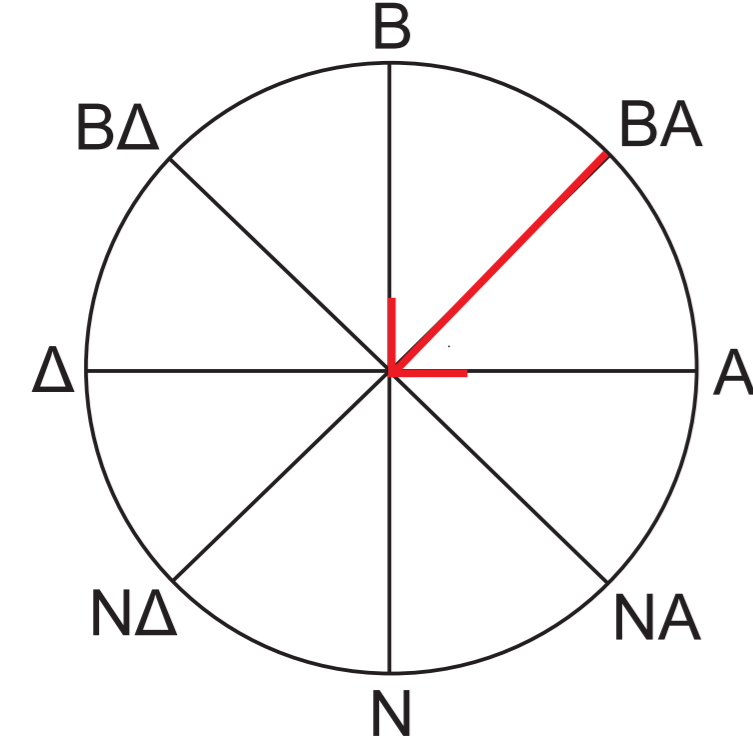
ΜΑΙΟΣ

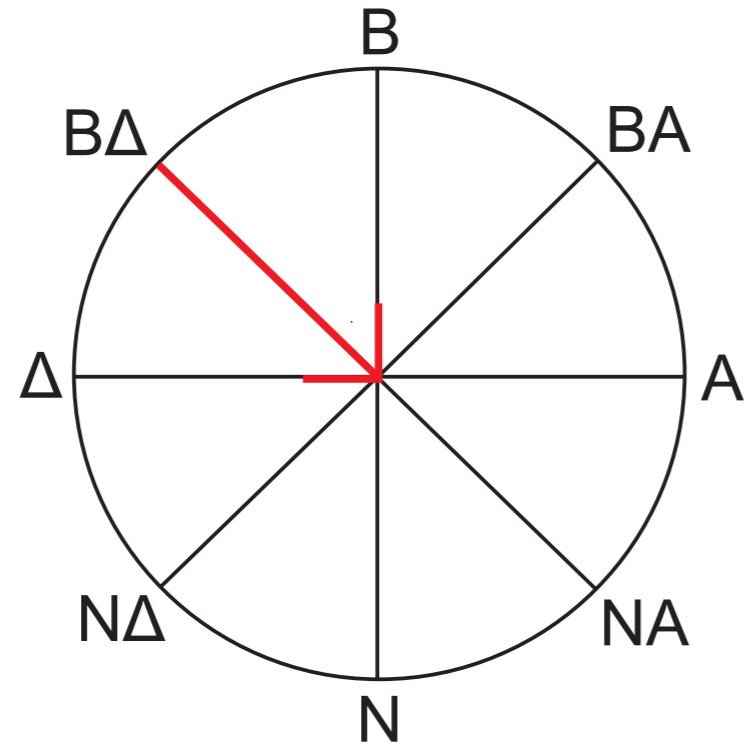
ΙΟΥΝΙΟΣ

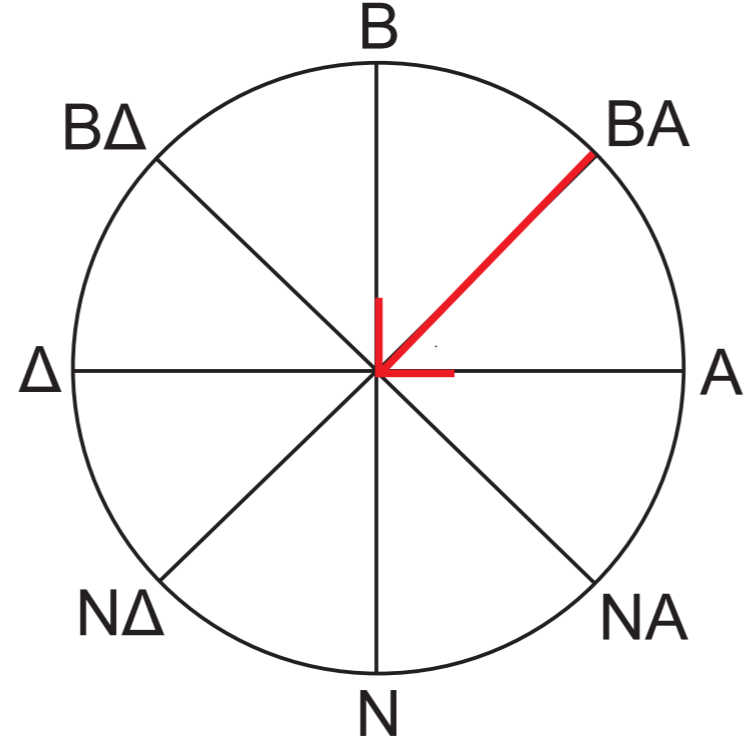
ΙΟΥΛΙΟΣ

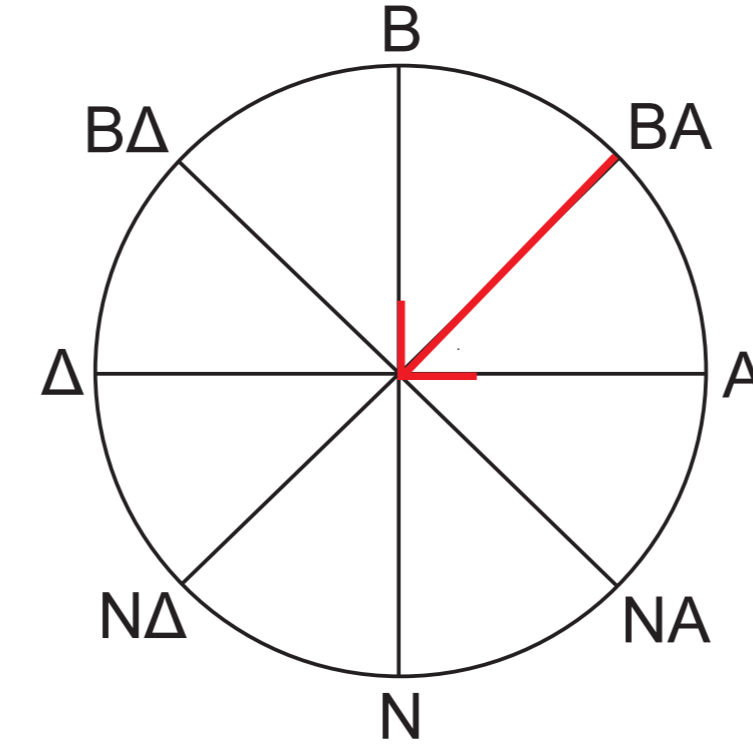
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

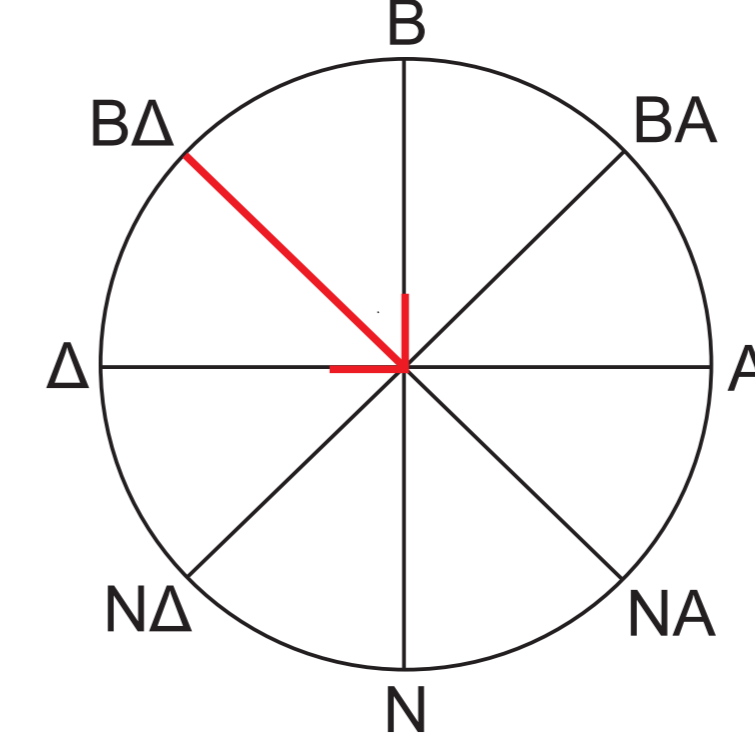
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

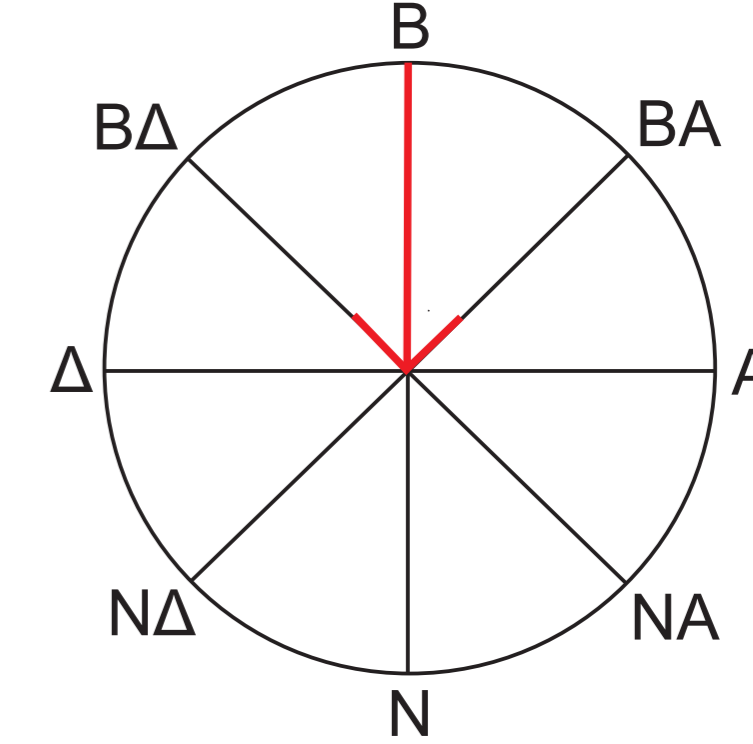
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

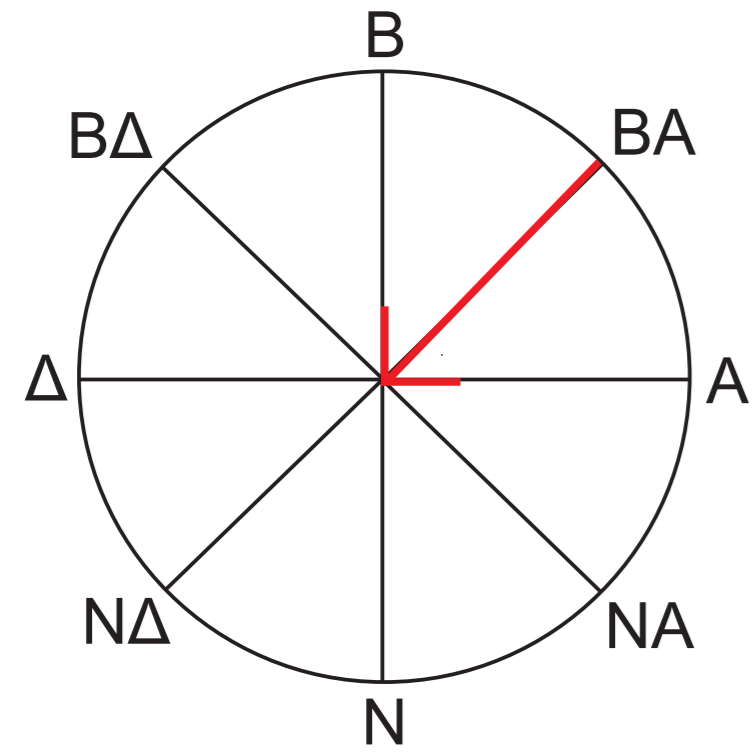

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

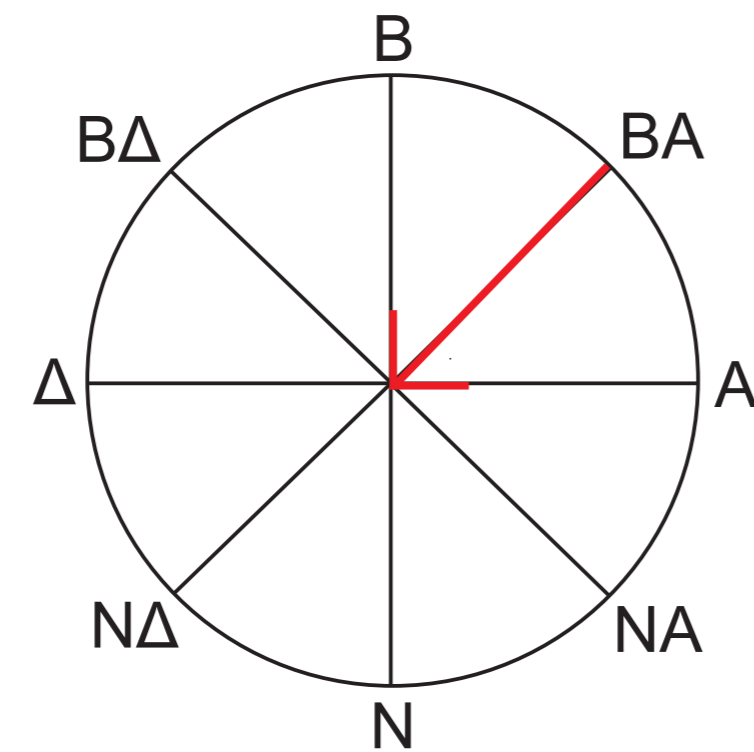

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΕΜΟΥ ΞΑΝΘΗ

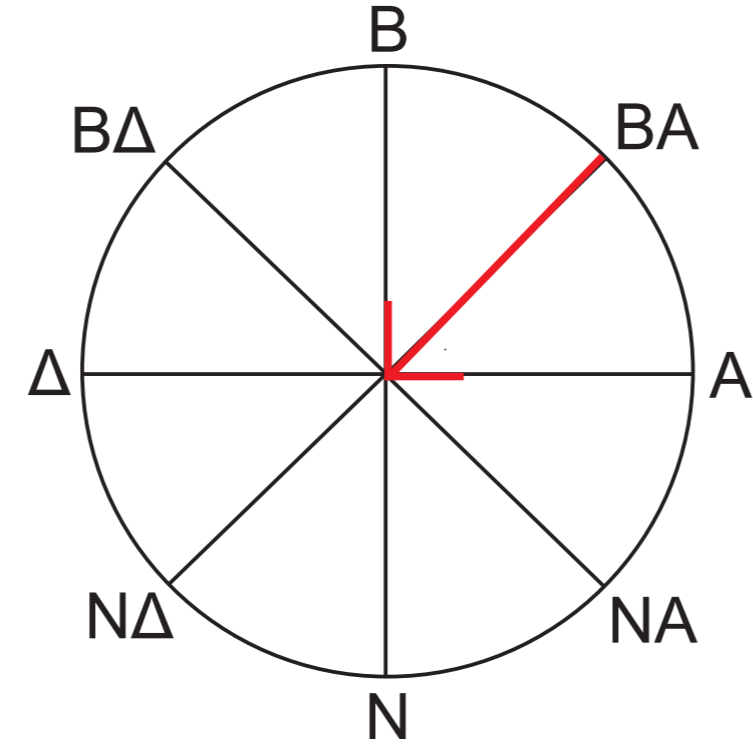
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

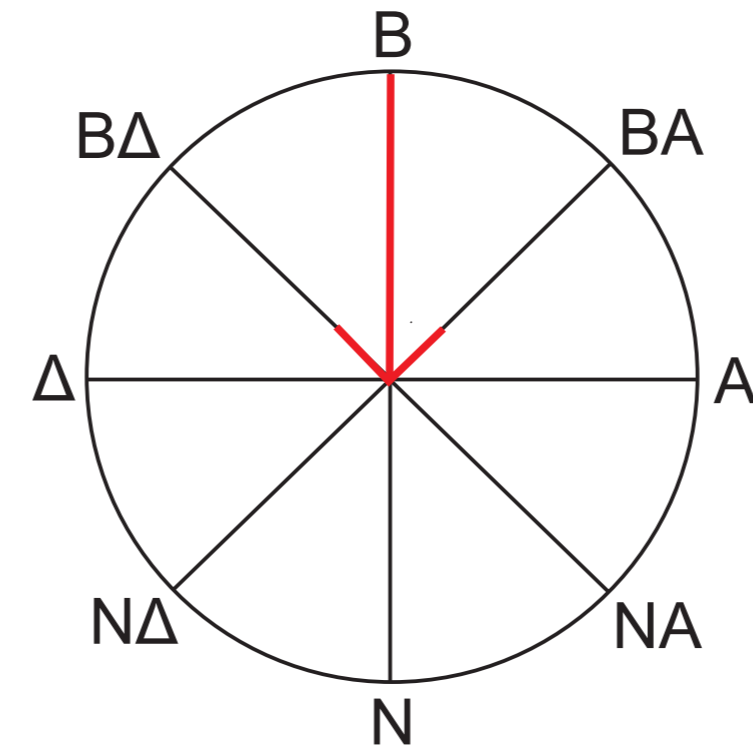
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

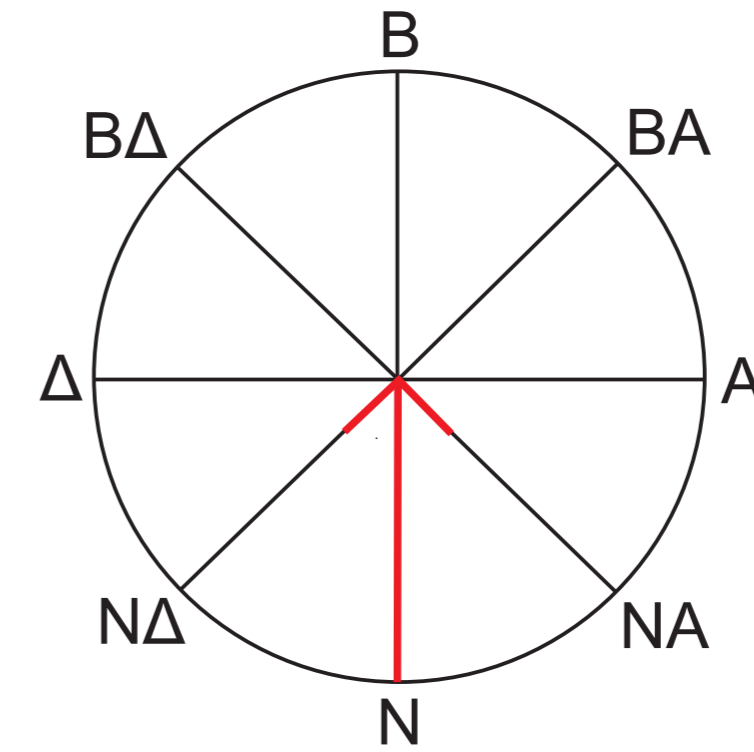
ΜΑΡΤΙΟΣ

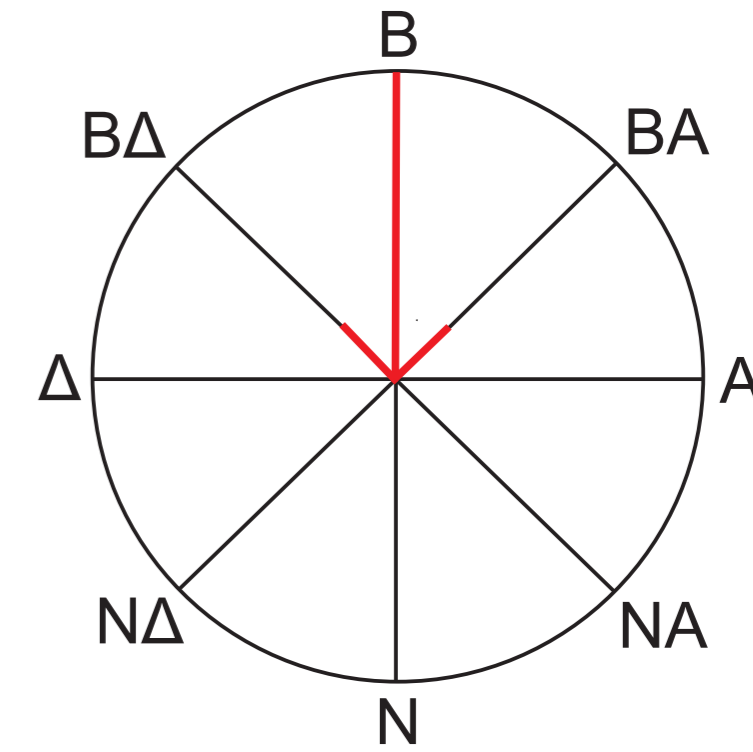
ΑΠΡΙΛΙΟΣ

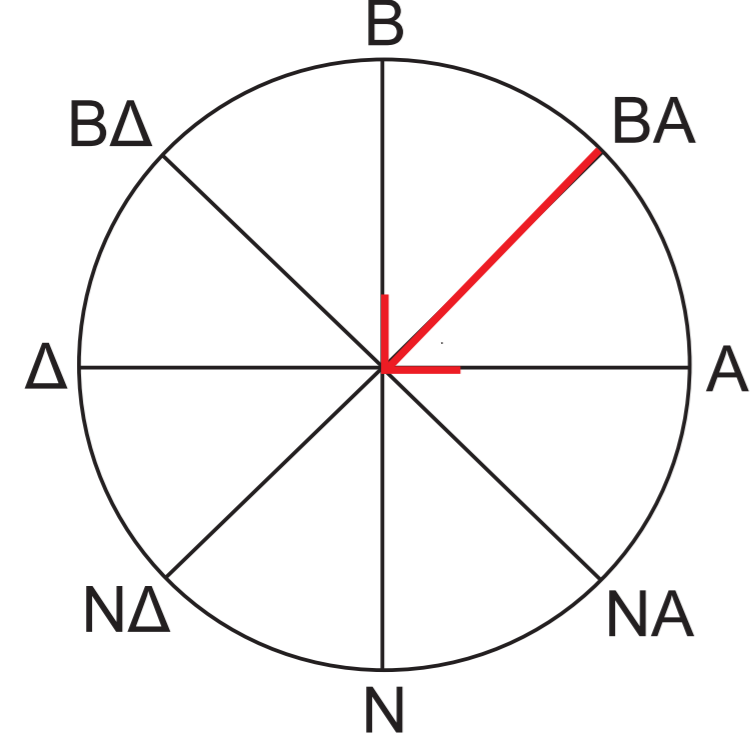
ΜΑΙΟΣ

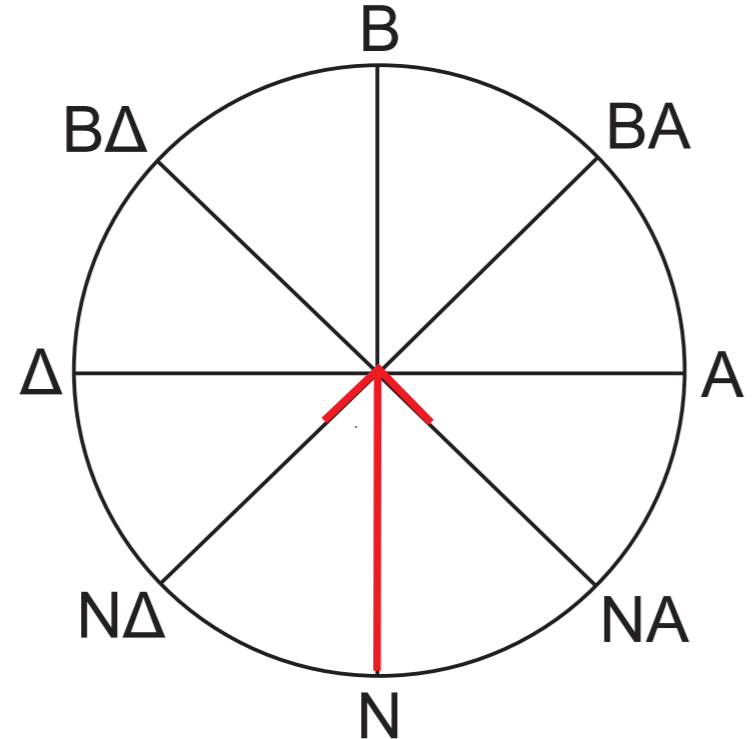
ΙΟΥΝΙΟΣ

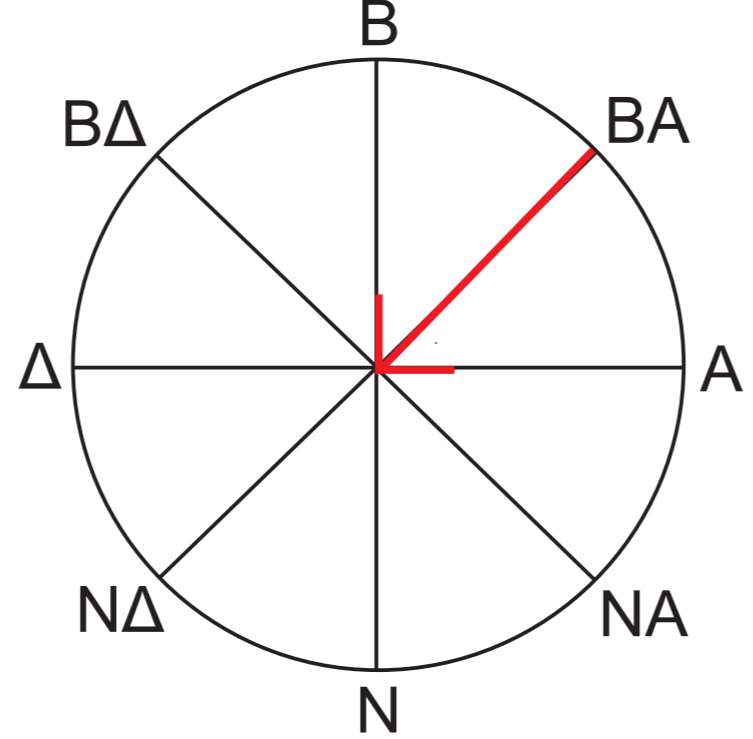
ΙΟΥΛΙΟΣ

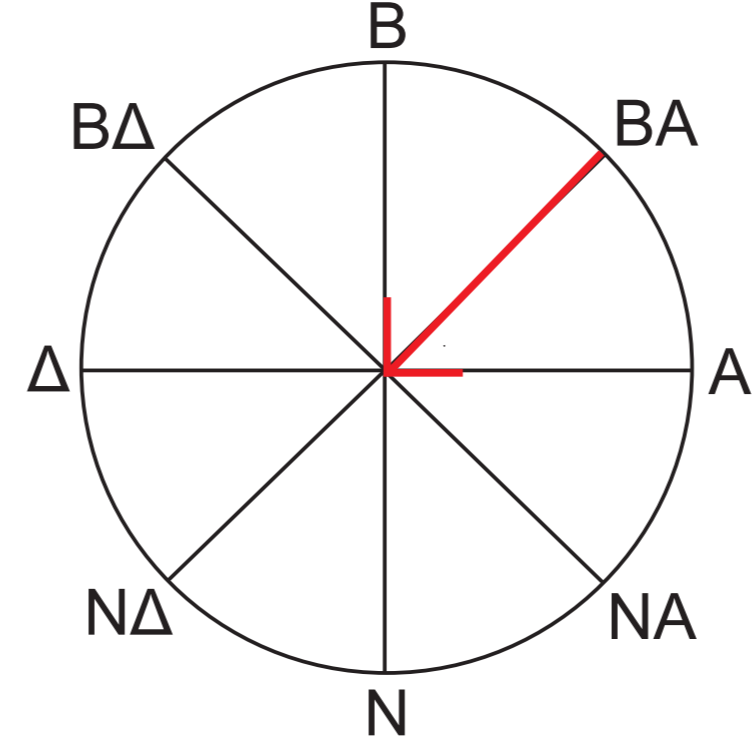
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

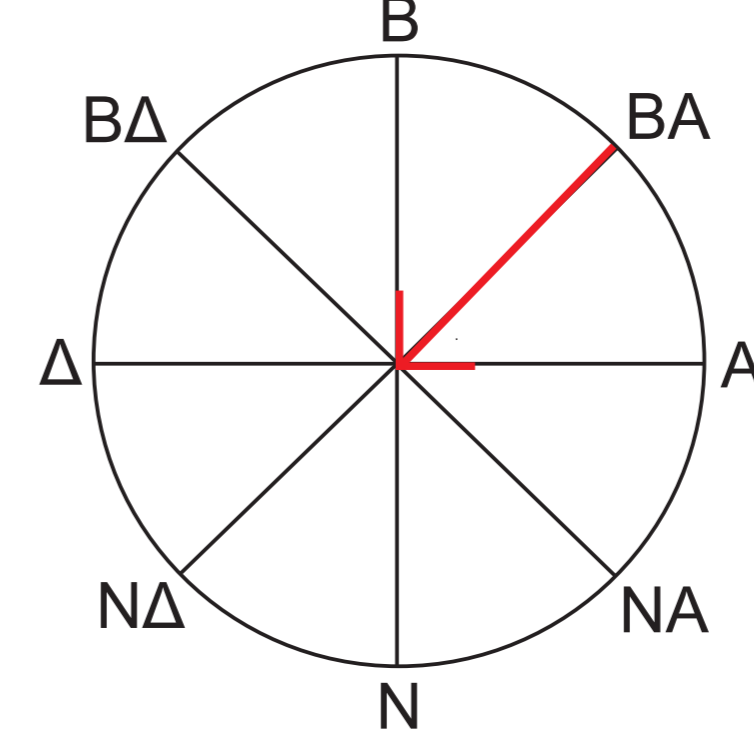
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

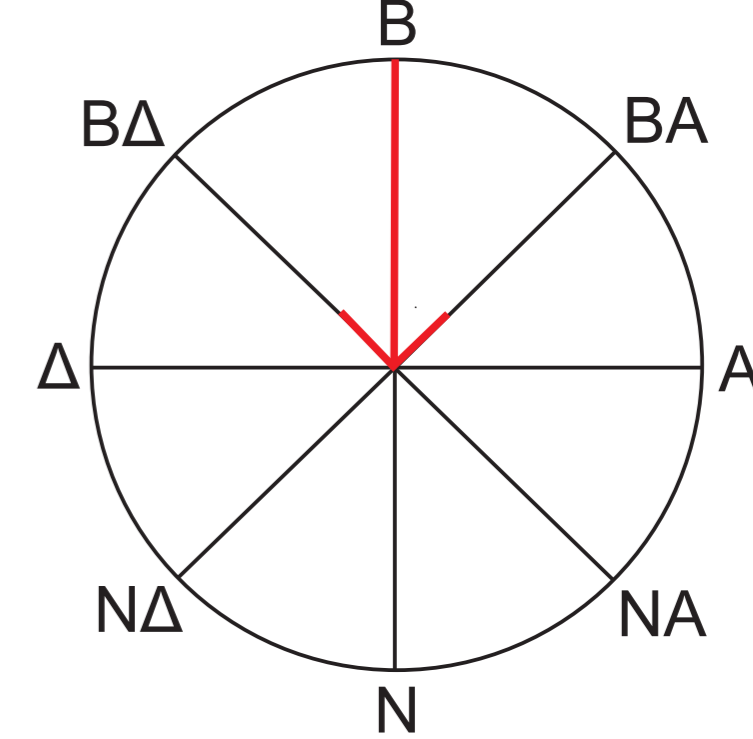
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

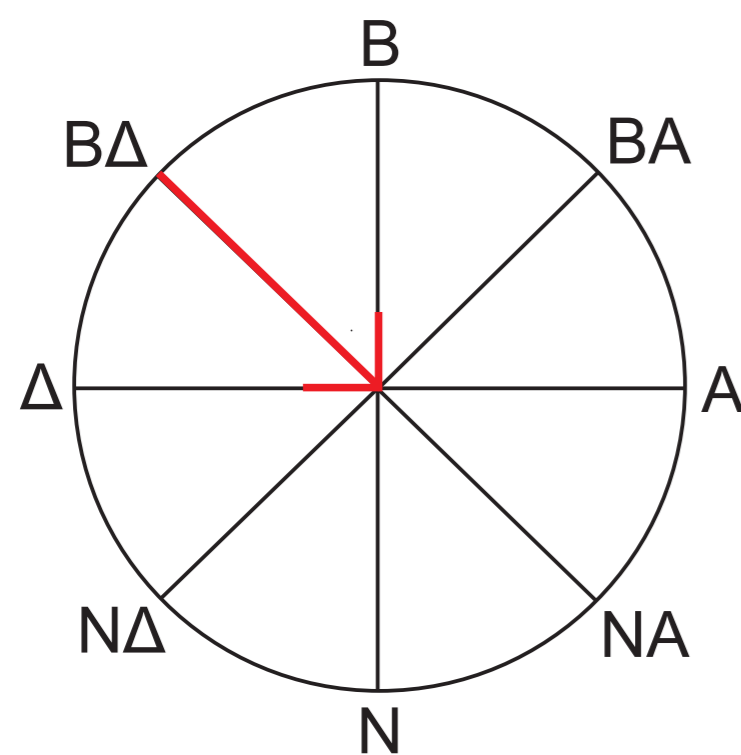

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

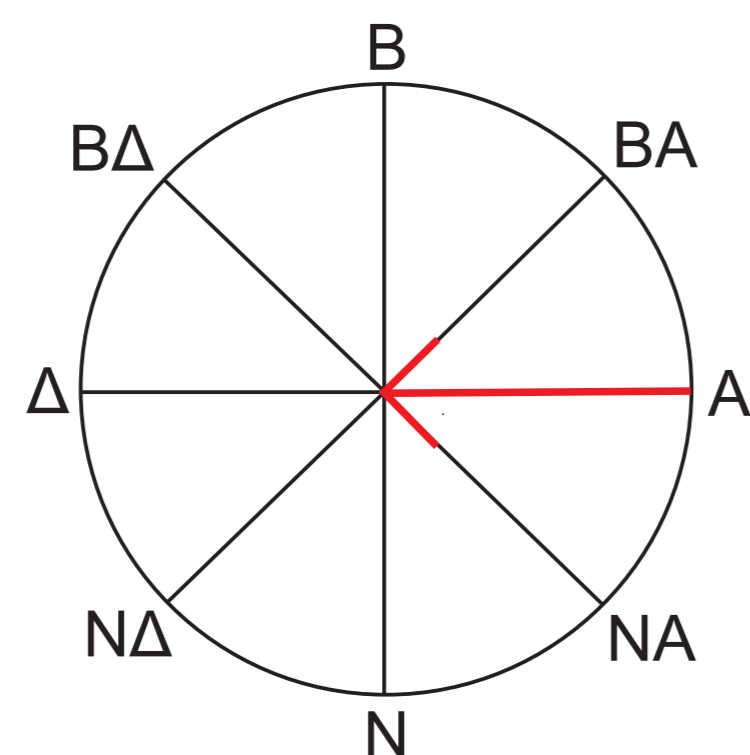

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΕΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

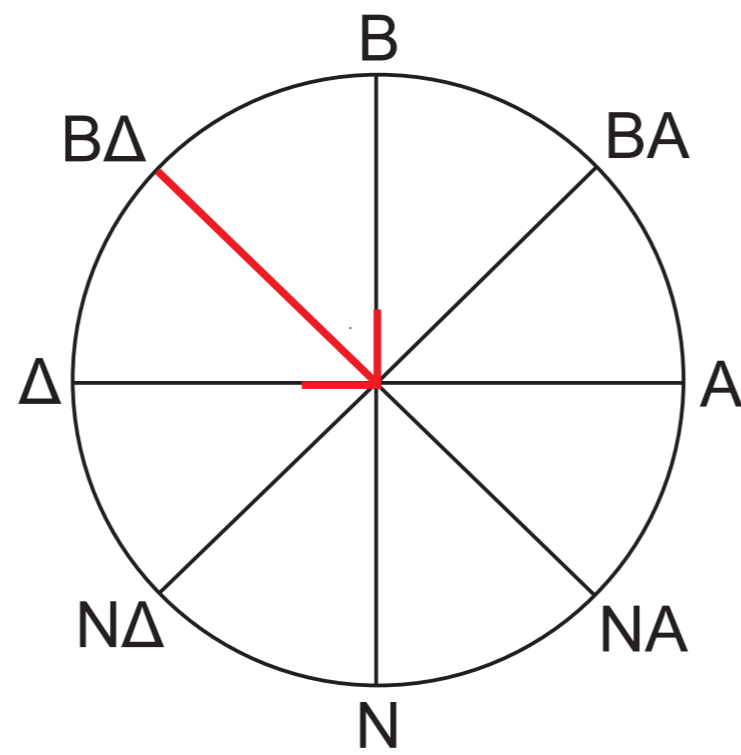
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

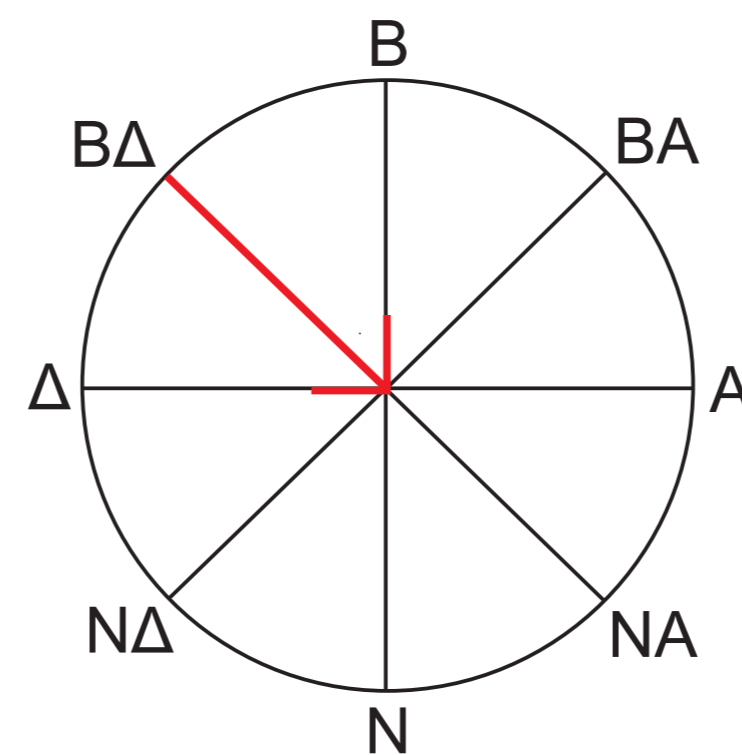
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

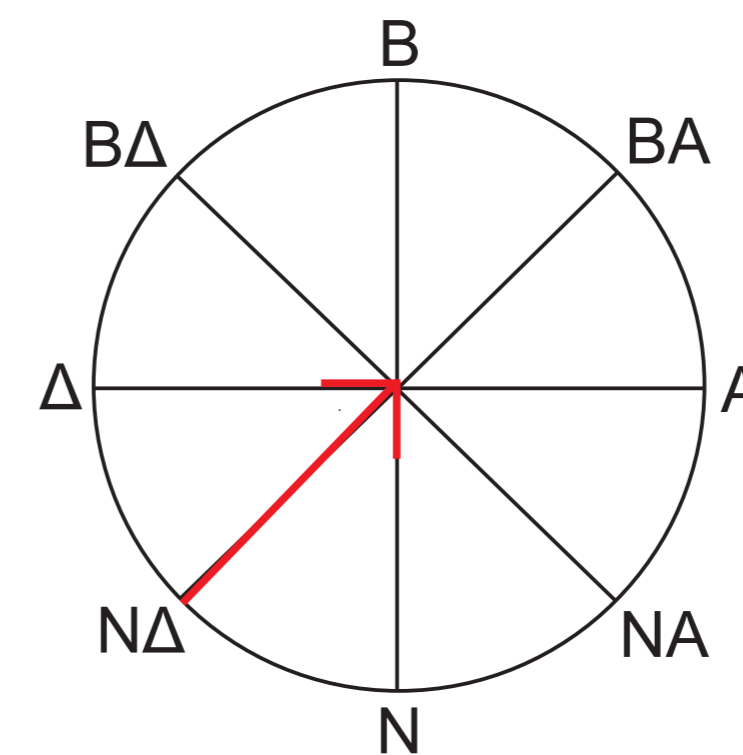
ΜΑΡΤΙΟΣ

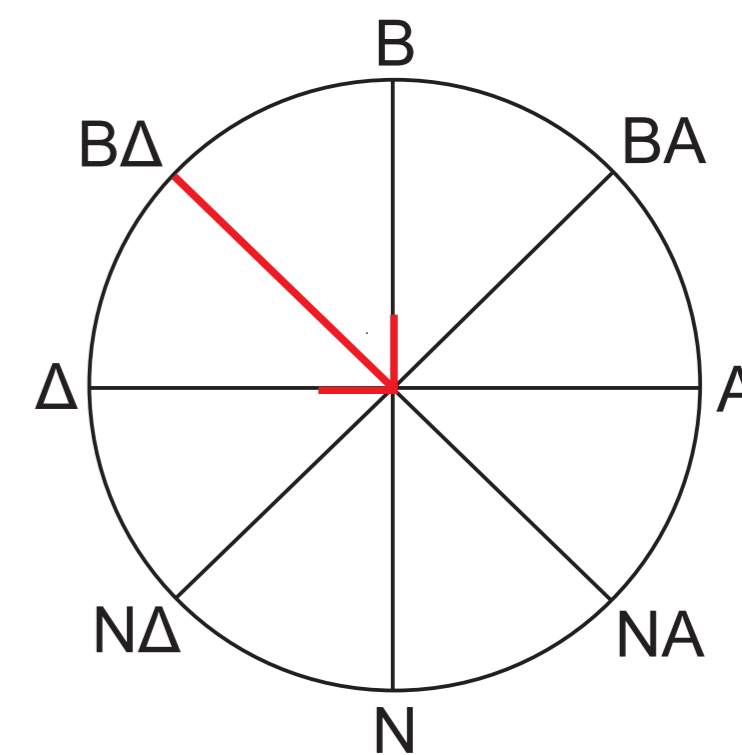
ΑΠΡΙΛΙΟΣ

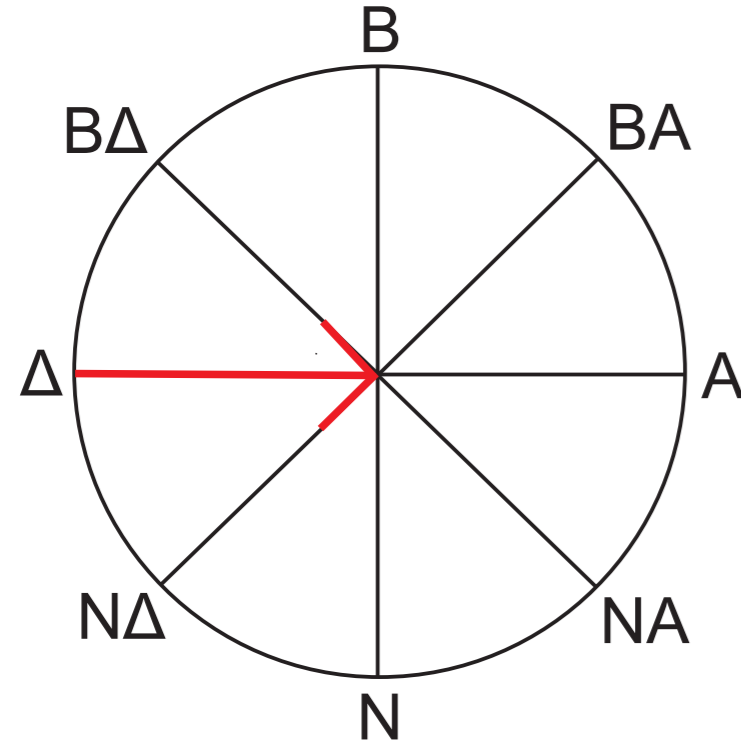
ΜΑΙΟΣ

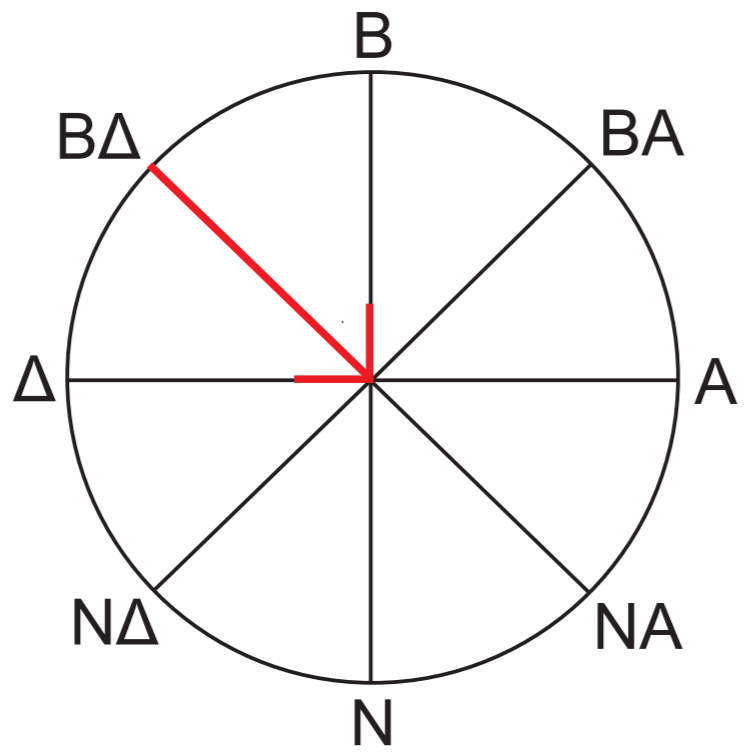
ΙΟΥΝΙΟΣ

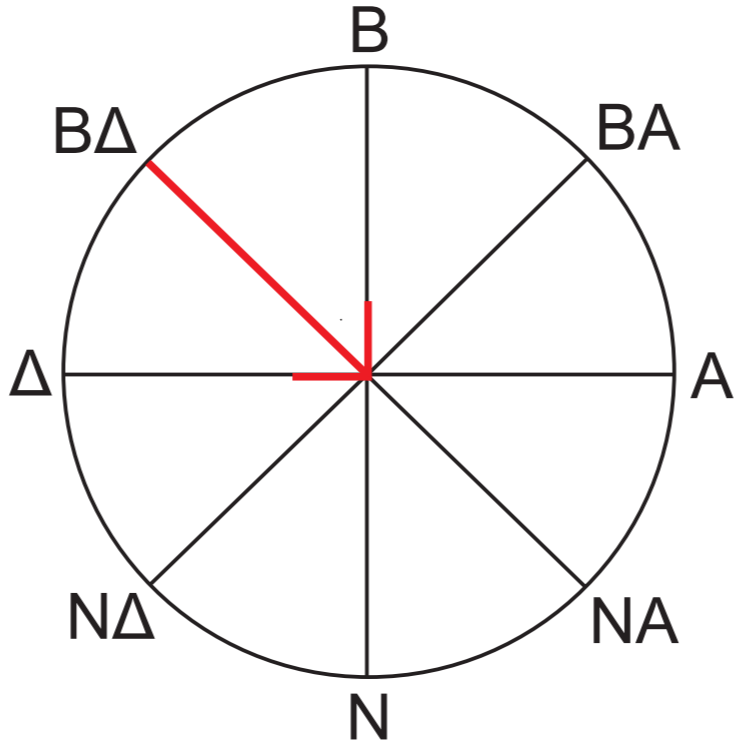
ΙΟΥΛΙΟΣ

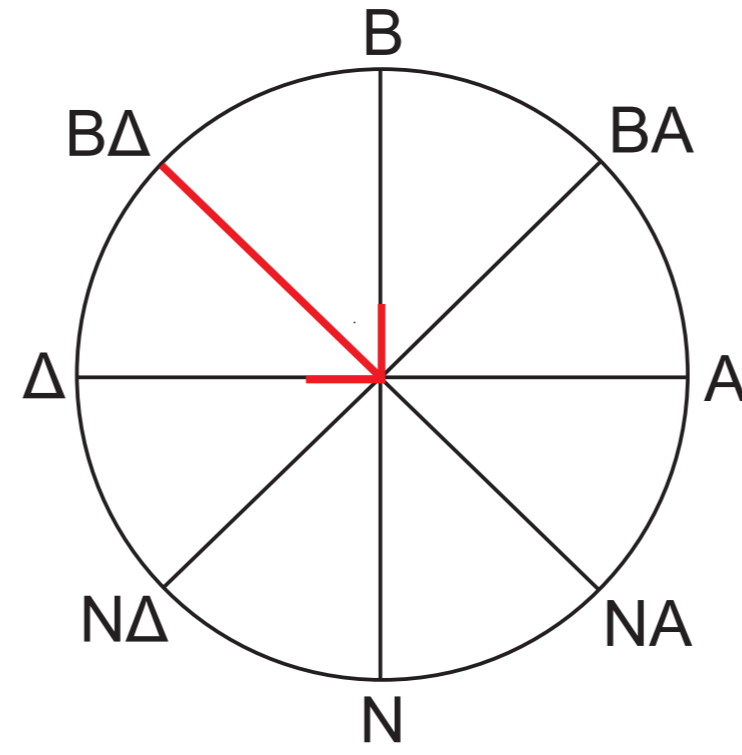
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

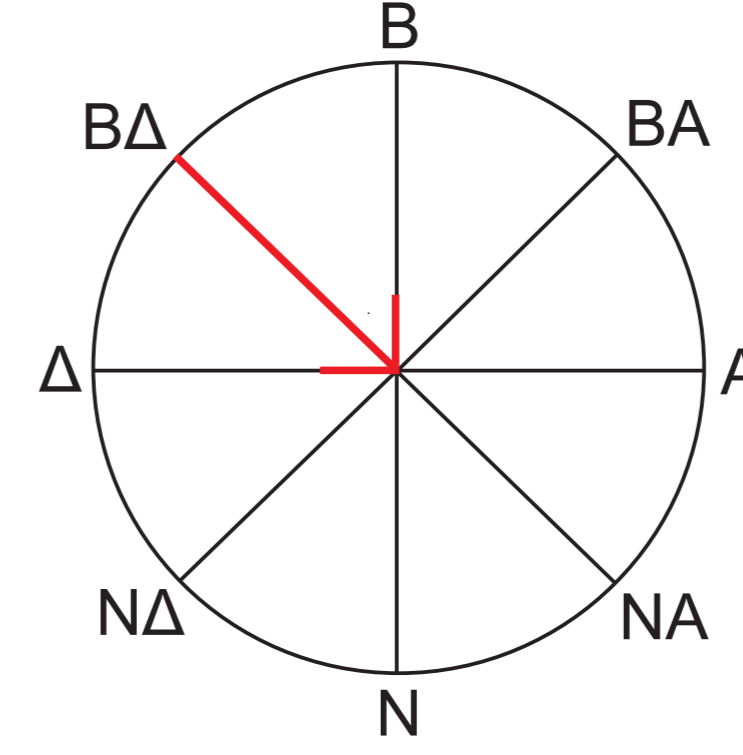
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

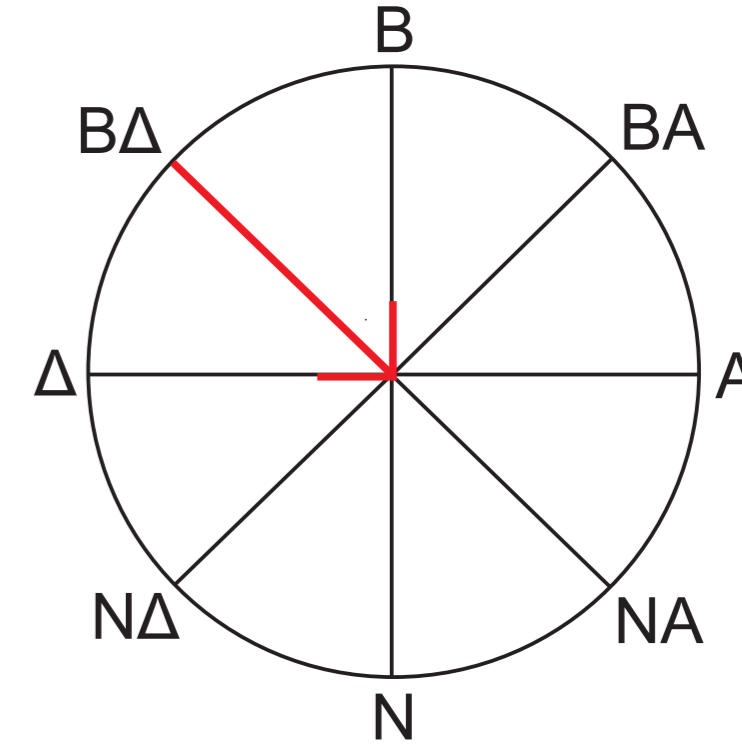
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

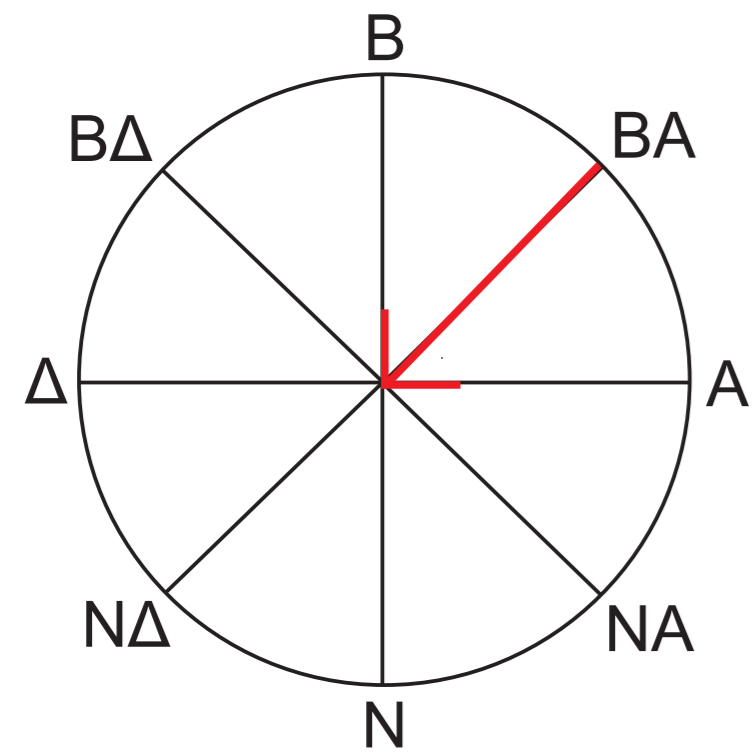

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

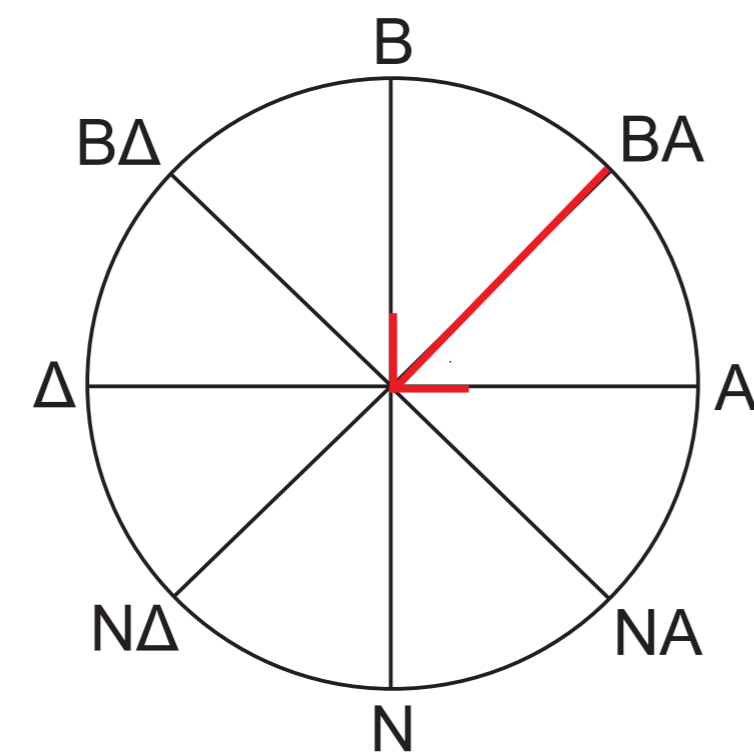

ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΣΑ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΕΜΟΥ ΞΑΝΘΗ

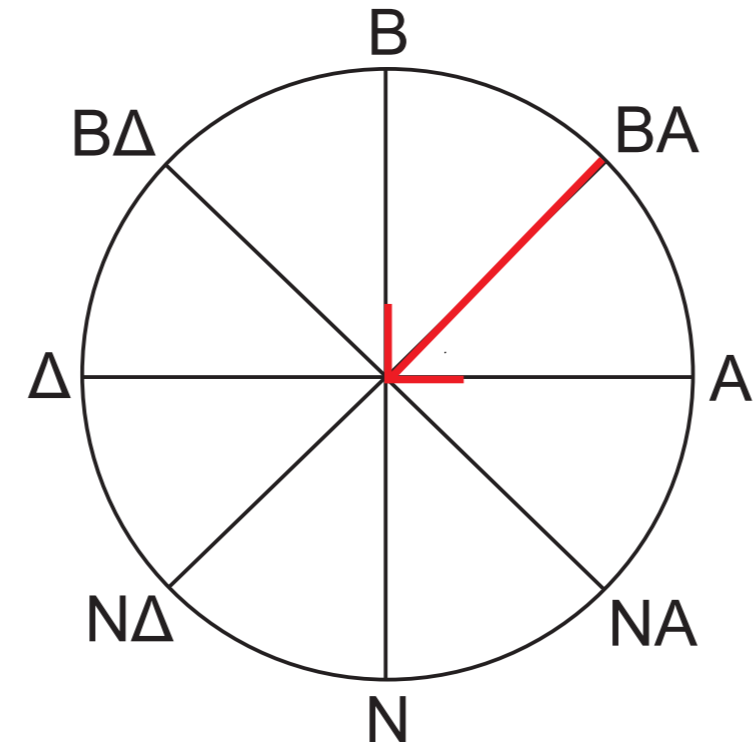
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

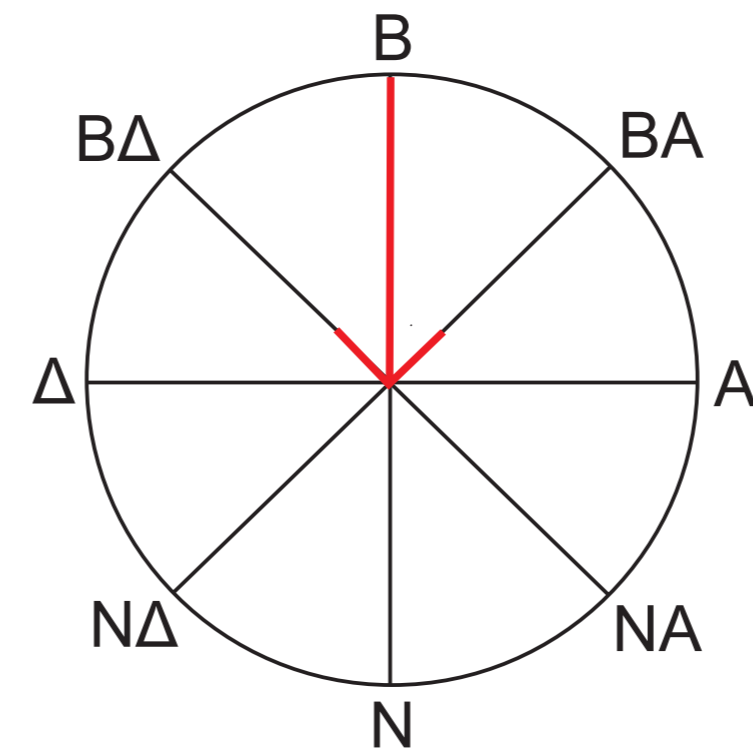
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

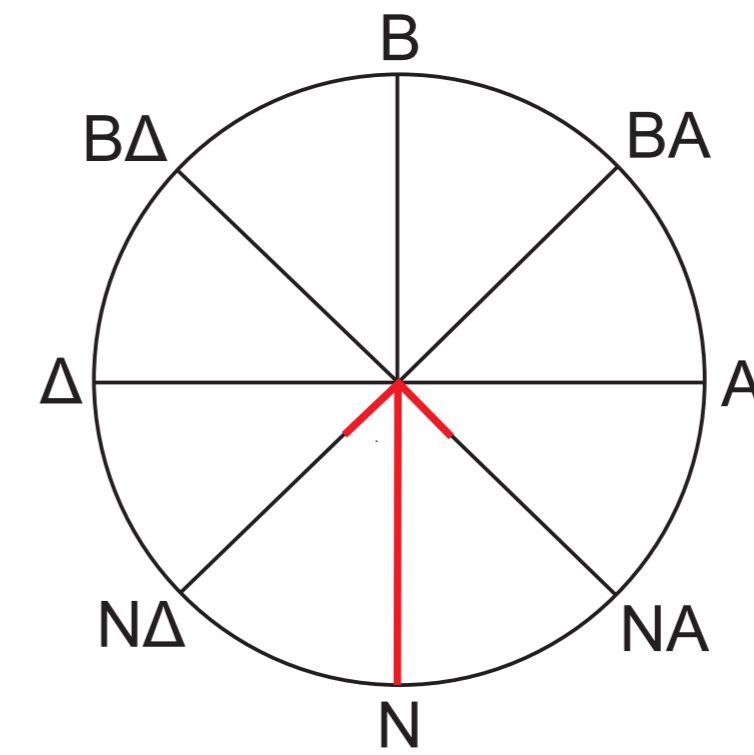
ΜΑΡΤΙΟΣ

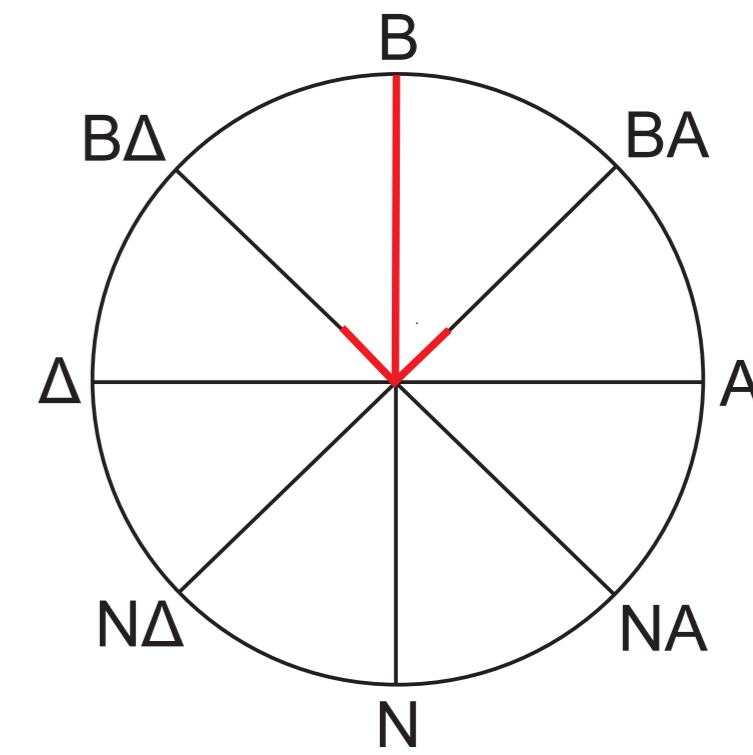
ΑΠΡΙΛΙΟΣ

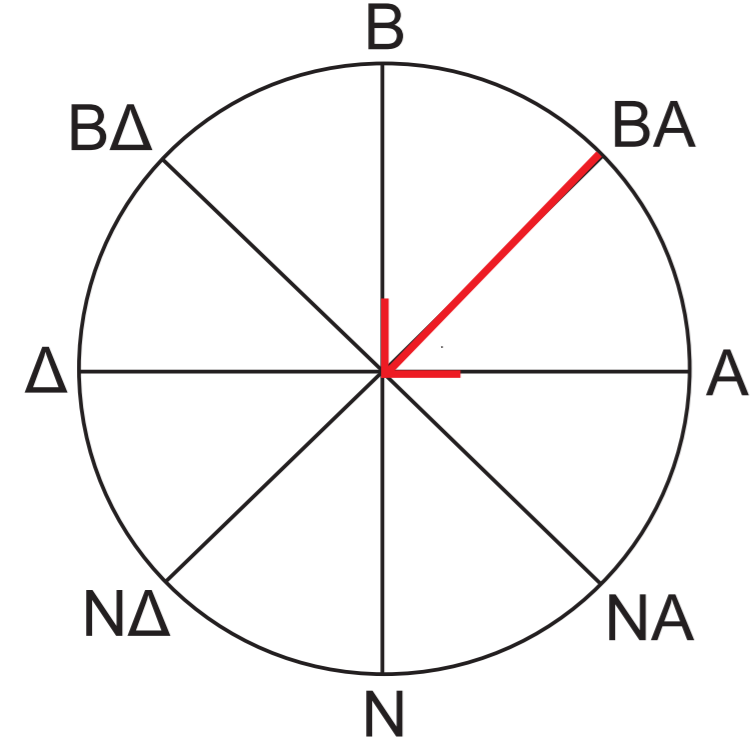
ΜΑΙΟΣ

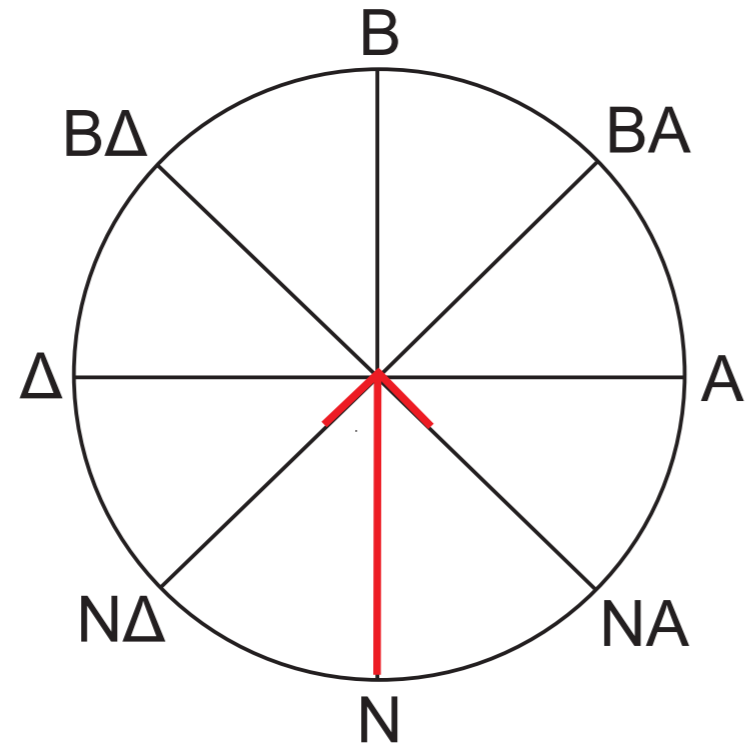
ΙΟΥΝΙΟΣ

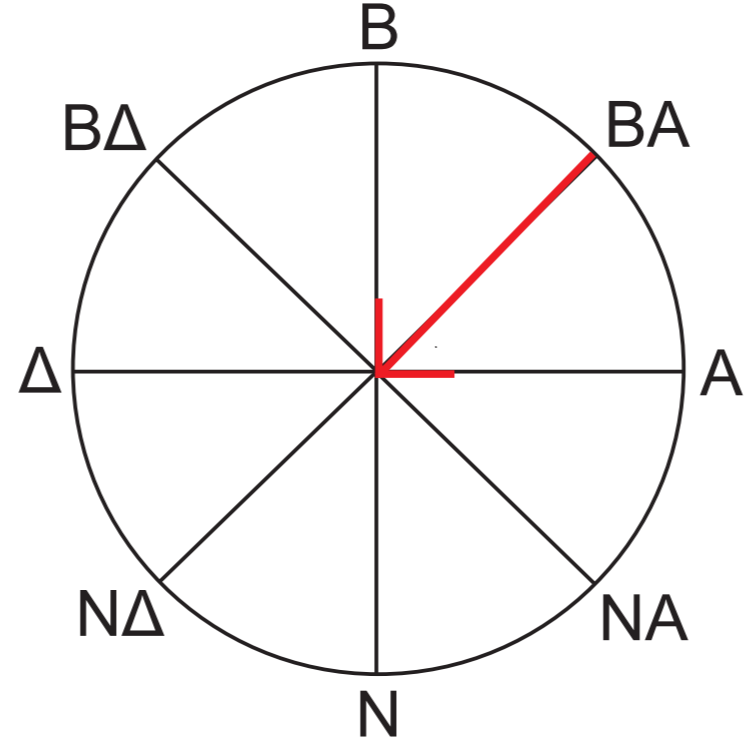
ΙΟΥΛΙΟΣ

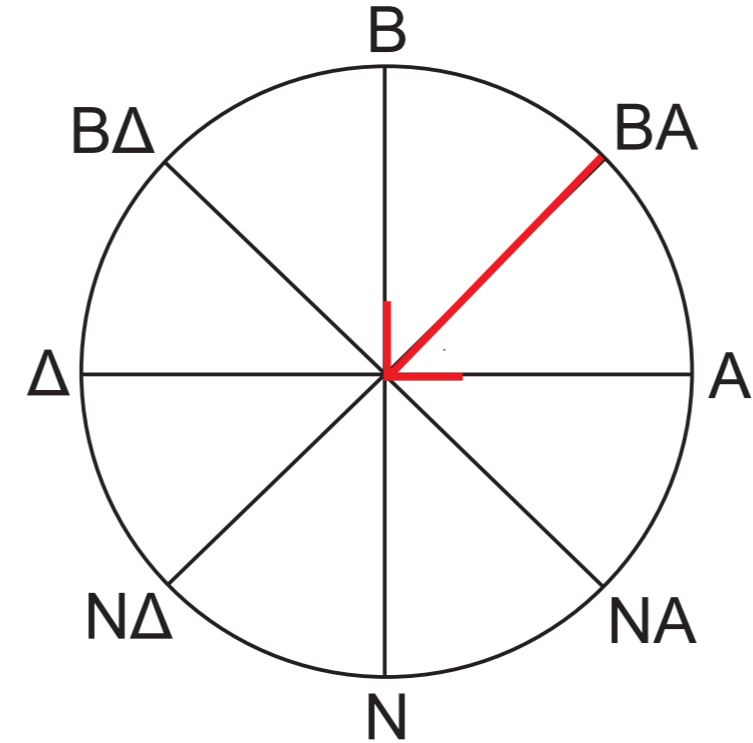
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

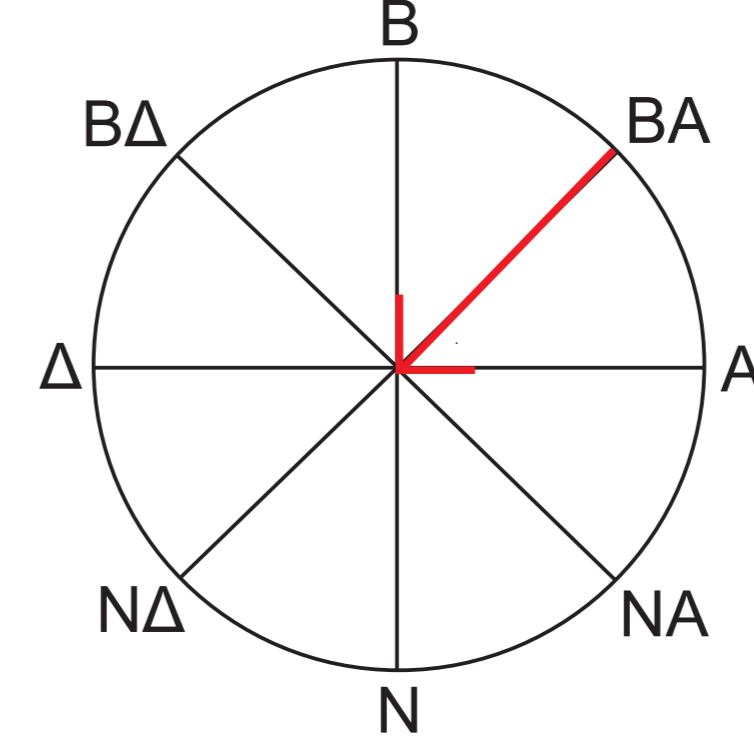
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

